

Vlaams
Parlement

vergadering **C13 – BIN1**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 8 oktober 2013

INHOUD

Interpellatie van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de plannen van de Vlaamse Regering met betrekking tot de hervorming van de strategische adviesraden - 6 (2013-2014)	5
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over een samenwerkingsakkoord tussen Toerisme Vlaanderen en Brussels Airport - 2192 (2012-2013)	10
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de recente beslissing van de minister om de opgestarte procedure tot intrekking van de erkenning van de moskeevereniging Assounah (Waregem) stop te zetten - 2232 (2012-2013)	14
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gevolgen van het arrest van 5 juli 2013 van de Raad van State voor de bestuurbaarheid van de gemeente Zaventem - 2104 (2012-2013)	16
Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroi tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de financiële evenwichtsvereisten van de beleids- en beheerscyclus bij de steden en gemeenten - 2201 (2012-2013)	22
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het spanningsveld tussen planlastvermindering en sectorale doelstellingen - 2202 (2012-2013)	25
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing door gemeentebesturen van de taalwetgeving - 2208 (2012-2013)	28

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de openbaarheid van bestuur en het doorverkopen van persoonsgegevens door gemeenten

- 2218 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over gemeenten die privégegevens doorspelen aan commerciële bedrijven

- 2221 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het doorgeven van privégegevens door gemeenten aan derden

- 2236 (2012-2013)

34

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Interpellatie van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de plannen van de Vlaamse Regering met betrekking tot de hervorming van de strategische adviesraden - 6 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, tot verbazing van veel mensen, zeker van mensen die niet onmiddellijk in de omgeving van de meerderheid zitten en dus niet zo goed op de hoogte zijn van de concretisering van de beleidsdoelen van de Vlaamse overheid, stond in de krant dat de Vlaamse Regering een aantal strategische adviesraden zal herstructureren. Een aantal agentschappen en departementen worden ook samengebracht, maar daarover gaat mijn interpellatie niet.

Toen ik mijn interpellatie indiende, had ik maar weinig bronnen, enkel wat kleine krantenartikelen. Ik stel vragen hierover omdat dit over heel belangrijke maatschappelijke aspecten gaat. De rol van het middenveld in de beleidsvoering in Vlaanderen is cruciaal en wordt hier ter discussie gesteld door deze beslissing van de Vlaamse Regering.

Minister, het zullen ongetwijfeld efficiëntiewinsten en een slankere overheid zijn die aan de basis liggen van deze optie. Zo lees ik het toch in de regeringsnota: schaalvoordelen, minder verkokering en adviezen die inhoudelijk veel breder gaan. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) wordt daarin een van de grote spelers. Hij zal om advies worden gevraagd over deze hervorming, de betrokken adviesraden blijkbaar niet.

Wat is nu de echte bedoeling van deze hervorming? Is het de bedoeling om de advisering te versterken en op die manier de kwaliteit van de beleidsvoering te verhogen? Of is het de bedoeling om de strategische advisering te verzwakken? Heeft de Vlaamse Regering liever geen lastige adviesraden, die wel eens 'armlastig' kunnen zijn? Denk aan de Woonraad, als het om de woonbonus gaat – ik geef maar dat voorbeeld. Of vergis ik me? Het zou best kunnen. Maar ik kan mij niet van de indruk ontdoen, collega's, en jullie toch ook niet, dacht ik, dat die hervorming hier niet een versterking van het samenspel tussen de adviesorganen en de uitvoerende macht beoogt. Dat is jammer. Ik heb ook in de meerderheid gefunctioneerd en ik heb daar ervaren hoe 'armlastig' die adviesorganen kunnen zijn. Maar dat ze een verrijking kunnen zijn voor het beleid, staat als een paal boven water. Ze dragen ook altijd bij tot een hogere kwaliteit van de beleidsvoorbereiding. De expertise van veel mensen in Vlaanderen, in welke sector dan ook, moet kunnen worden ingezet in die adviesorganen – op academisch niveau, vanuit de bestuurlijke context of waar dan ook.

Minister, sinds het indienen van mijn interpellatie ben ik door onwaarschijnlijk veel mensen uit die adviesorganen benaderd. Ik ben dus ook een beetje populair. Ik heb van een aantal leden uit de meeste van die organen, en van de organisaties die erin fungeren, zeer ongeruste reacties gekregen. Dat wil ik uitdrukkelijk zeggen. Dit leeft niet bij grote groepen van de bevolking. Het is iets wat mensen vaak ontgaat. Maar het is toch een wezenlijk deel van onze eigen bestuurlijke stijl: we hebben altijd een plek gereserveerd voor het middenveld. De ervaring leert ons dat we daardoor een beter bestuur hebben.

De SERV wordt een belangrijke speler. Hij heeft in het verleden al een paar adviesorganen binnengerijfd. Nu ontstaat heel sterk de indruk dat er vanuit de bedrijfswereld en vooral het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) een grote druk bestaat om veel van die adviesorganen onder de controle van de sociale partners te krijgen en op die manier de invloed op het Vlaamse beleid te versterken. De SERV gaat een aantal adviesraden opslokken, zoals de Woonraad, die waarschijnlijk te kritisch was, maar ook zoals de adviesraad rond Welzijn en Gezondheid, of rond Cultuur, Media, Sport en Jeugd. De vrees bestaat dan ook dat die daardoor heel veel onafhankelijkheid zullen verliezen.

Minister, was dat nu net niet het opzet van de hervorming van Beter Bestuurlijk Beleid (BBB)? Daarin hoort de hervorming van die adviesorganen thuis. Ik herhaal er even de principes van: autonoom kunnen werken, ondersteund kunnen worden door hun eigen secretariaat, toegang hebben tot relevante informatie, een positie bekleden in de beleids-cyclus. Als dat de toetsstenen zijn, dan moet de hervorming ook daaraan beantwoorden.

Nog sterker is dat de SERV die grote ‘metaraad’ wordt. Er zullen vooral economische belangen spelen bij de beleidsadviseurs. Als het gaat over sectoren als Cultuur en Welzijn, dan kunnen die doelen niet ondergeschikt gemaakt worden aan economische doelen. Ze zijn van een totaal andere orde. Het moet mij van de lever dat een sector als Cultuur er een is waarin de klassieke sociale partners – voor wie ik veel respect heb – geen rol spelen. Zij zijn geen actor in de beleidsadvisering als het gaat over Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Zij zijn vakspecialisten, experts en terreinbewoners. Daar speelt de wetenschappelijke academische omgeving een rol, helemaal niet de sociale partners, die in dat beleidsveld vaak niet eens aanwezig zijn. Ik wil daar dus voor waarschuwen: benader de strategische adviesraden (SAR’s) niet louter economisch.

Minister, significant is dat u voor de hervorming die u aan de regering hebt voorgesteld, zelf advies hebt gevraagd, maar alleen aan de SERV. U hebt geen advies gevraagd aan al die andere betrokken adviesorganen. Die mochten hun mening plots niet meer uiten, wat mij nog meer verontrust.

Laat het duidelijk zijn: er zijn ook een aantal positieve ontwikkelingen. Ruimtelijke Ordening, Milieu en Natuur worden samengebracht in een brede omgevingsraad. Dat is een stap vooruit. Dat is ook de enige hervorming die hier en daar in die sectoren applaus krijgt en gesteund wordt, omdat daar samenhangende beleidsterreinen samengebracht worden. Ze komen niet bij de SERV, maar in een aparte brede omgevingsraad.

Het is overigens jammer dat een aantal andere terreinen, die daar ook in thuis zouden horen, er dan weer buiten gehouden worden. Als je dan toch hervormt, zou het logisch zijn dat bijvoorbeeld Mobiliteit daar ook bij komt. Maar dat gebeurt dan niet. Dat is een wat vreemde evolutie, als u het mij vraagt.

Er worden tot slot ook een aantal raden afgeschaft. Afschaffen is meestal geen teken van een groot vertrouwen in de instelling. De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) en de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) zijn in dat geval. Wat SARiV betreft, wordt er in de regeringsnota zelfs geen enkel voorstel tot alternatief geformuleerd. Dat adviesorgaan is blijkbaar niet zo belangrijk, tenzij het een raadgevend comité wordt. Maar als het dat wordt, wordt het ook maar het vijfde wiel aan de wagen van een bredere organisatie.

Minister, u zult met mij toch onderstrepen hoe belangrijk een buitenlands beleid voor Vlaanderen is en hoe belangrijk het is om voor dat deel van de ontwikkelingssamenwerking dat tot onze bevoegdheden behoort, een goed beleid te voeren, liefst in samenspraak met de ngo’s? En het zijn voor een groot deel die ngo’s die in SARiV aanwezig zijn. Waarom verdwijnt SARiV? Waarom verdwijnt VLABEST? Er gaat expertise verloren. Waren ze misschien te kritisch? Ik hoop dat dat niet de reden is.

Met betrekking tot de Strategische Adviesraad voor Cultuur (SARC) heb ik al gezegd dat de sociale partners helemaal niet de aangewezen actoren zijn om het eindadvies te formuleren als het over het Kunstendecreet gaat. Zijn de vakbonden en de werkgevers nu de juiste organen om over het Kunstendecreet te spreken, of over binnenlands bestuur? Wat een vreemde hervorming is me dat hier eigenlijk?

U zegt in een van de inleidende delen van de regeringsnota dat de adviezen effectiever moeten zijn. Dan stel ik voor om de adviezen vroeger in de besluitvormingskalender aan de strategische adviesraden te vragen, namelijk bij het begin van de besluitvormingsprocedure, en niet op het einde. Nu wordt na de principiële goedkeuring van bijvoorbeeld een ontwerp van decreet binnen de Vlaamse Regering advies gevraagd. U weet net zo goed als ik dat het

heel moeilijk is om dan nog impact te hebben. Je kunt misschien nog een komma verplaatsen, maar het politieke compromis is al via de regering, via interkabinettenwerkgroepen, via allerlei kanalen uitgediscussieerd, en dan heeft zo'n adviesraad geen impact. Als u gelooft in het belang van strategische adviesorganen, positioneer hun advisering dan vroeger in het proces. We zouden er allemaal meer aan hebben.

Minister, kunt u mij de motieven toelichten voor deze hervorming? Ligt er een duidelijke probleemstelling en een evaluatie van de betrokken raden aan de basis van de beslissing? Zo ja, kunnen we die krijgen? De betrokken organen zeggen mij immers dat er geen grondige evaluatie van hun werking is gebeurd, dat de efficiëntie niet is getoetst. Ik kan u overigens meegeven dat zowat alle raden al lang ingekanteld zijn wat betreft de ondersteunende taken in de departementen van dezelfde bevoegdheid. Daar zult u dus niets winnen.

Waarom werden de betrokken strategische adviesorganen zelf niet eens geraadpleegd? Waarom moesten ze dat in de krant lezen? Is er na deze regeringsbeslissing nog ruimte om van gedachten te wisselen? Is de deur dicht, of is dit een aanzet? Is er nog ruimte om te praten met die raden en om de hervorming juist te krijgen? Niemand trekt in twijfel dat er verbeteringen mogelijk zijn, maar dan wel op een goede manier. Welke efficiëntiewinsten denkt u hiermee te halen? Waarom worden een aantal adviesorganen afgeschaft? Is het niet meer interessant of gewenst om advies te krijgen over Binnenlands Bestuur en Bestuurszaken?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Caron, het regeerakkoord bepaalt dat er initiatieven zullen worden genomen om de versnippering in ons administratieve landschap te vermijden. We hebben in de conceptnota beslist om over te gaan tot de afschaffing van tien agentschappen of de invoeging van agentschappen in andere entiteiten. Daarnaast is er een principiële beslissing, die voorgelegd is voor advies, met betrekking tot de reductie van het aantal strategische adviesraden.

Zeven jaar na de oprichting van BBB werden er vragen gesteld over de noodzaak om voor elk beleidsdomein apart een strategische adviesraad te hebben. Voka had ook al laten weten uit een aantal van die adviesraden te zullen stappen, omdat dat te veel middelen en inzet vergt. Op dit ogenblik tellen de secretariaten van die adviesraden allemaal minder dan tien personeelsleden, met een disproportioneel zware verloning van de secretarissen.

Het advieslandschap is versnipperd. Daarom zijn een aantal voorstellen voor advies aan de SERV voorgelegd. De SARC en de Vlaamse Woonraad worden administratief ingebed in de SERV. Dat is wat anders dan deel worden van de SERV. De administratieve inbedding in de SERV is nu al het geval voor een paar raden, zoals de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) en de Strategische Adviesraad voor het Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid (SARWGG), wat zorgt voor een efficiënter secretariaat van die raden. Die raden blijven bestaan, maar zijn dus administratief ingebed in de SERV.

Voor SARiV en VLABEST zijn er drie opties naar voren geschoven: de strategische adviesraden verdwijnen, ze worden een raadgevend comité, of er wordt één metaraad voor interbestuurlijk beleid opgericht. Dat laatste is een suggestie die uit die raden zelf is gekomen. Dus de bewering dat die raden niet over de teksten beschikken, klopt niet want de beide raden hebben daarover adviezen en voorstellen geformuleerd. De SERV is ook een metaraad, met daarnaast ingebed een aantal andere adviesraden.

Voor de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) zijn er twee opties opgenomen: administratief inbedden in de SERV of een raadgevend comité. Fusie van Minaraad en de SARO tot een omgevingsraad sluit perfect aan bij de plannen van de regering om te komen tot één omgevingsvergunning. Het is ook zeer zinvol dat die raden één worden.

De argumentatie is de reductie van de overheadkosten. Het inbedden in één secretariaat leidt tot kostenvermindering, minder verkokering, meer schaalvoordelen en bredere adviezen mogelijk

maken, ik denk aan de omgevingsraad, aan de hypothese dat er een interbestuurlijke metaraad zou ontstaan. Dat zijn allemaal evidente motiveringen die hiervan aan de grondslag liggen. De Vlaamse overheid telt zeer veel entiteiten. Dit is één van de manieren om dit aan te pakken.

Op 20 september heeft de regering de conceptnota goedgekeurd. Op 24 september – ze hadden de nota al, want ze hadden al advies verleend – heb ik VLABEST en SARiV aangeschreven met de mededeling van wat is beslist, en met de vraag om, als ze dat wensen, hun advies te bezorgen via de SERV. Ik heb ook de SERV aangeschreven conform de beslissing van de Vlaamse Regering met de vraag om het advies te verlenen zoals gevraagd door de regering.

Is er ruimte om hierover van gedachten te wisselen? Het gaat om een principiële beslissing die voor advies is voorgelegd en die daarna weer op de tafel van de regering terechtkomt. Voor bepaalde raden zijn er meerdere opties voorgesteld.

Dit is de essentie van het antwoord. De huidige SERV is al een metaraad. Die adviseert al aan de Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) met betrekking tot DAR, tot Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI), met een deel van Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). Het voorstel is om voor een aantal materies adviesbevoegdheid toe te voegen, ofwel bestaande raden administratief in te bedden in de SERV, met behoud van hun eigen strategische bevoegdheid.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, uw antwoord stelt me deels gerust, maar deels ook niet. U zegt dat de eigen strategische autonomie zoals een beter bestuurlijk beleid is geformuleerd bij het bestaande autonoom werken, ondersteund worden, eigen secretariaat, toegang tot informatie, een plaats in de beleidscyclus. Daar ben ik blij om.

Anderzijds moet u de zaak misschien wat diepgaander onderzoeken. Neem nu de SARC. Er zijn drie medewerkers. U zult er niet op besparen, of ze nu bij de SERV worden ondergebracht of niet. Ze hebben nu een huisvesting samen met het departement. Ze delen telefoon, administratie en ICT met het departement. Ze hebben rechtstreeks toegang tot de informatie waarover ze adviezen moeten verlenen, en ze hebben toch een rechtspersoon waardoor hun autonomie is gegarandeerd.

Minister, daar zijn dus geen efficiëntiewinsten te halen, tenzij u vindt dat u voor die brede beleidsterreinen drie medewerkers te veel zou vinden. Dat zou ik dan ten zeerste betreuren. Is dat in kaart gebracht? Zijn er voor die verschillende adviesorganen onderzoeken gedaan naar efficiëntiewinsten? U moet hier vandaag niet op antwoorden.

Minister, in de voorbeelden die ik ken, zijn er geen efficiëntiewinsten te halen, tenzij u hen in hun wezen zou aanpakken. Zeven jaar geleden, toen BBB was geïmplementeerd, was u ook niet bevoegd. De SARC is tot stand gekomen uit een fusie van vijf raden. Dat was toen al een ernstige sanering van die administratieve organisatie. Er zijn dus al veel efficiëntiewinsten geboekt op dat terrein. Ik zou niet weten waar er verder nog te vinden zijn.

Ik wil ook een lans breken voor de weinige medewerkers van de raden die ik ken, en voor de kwaliteit van de output van hun werk. Ze hebben goede adviseurs op wie ze zich kunnen baseren. Ik zou de kwaliteit van die organen niet willen verliezen in het besluitvormingsproces. Dat wil ik uitdrukkelijk hardop gezegd hebben. Of ze nu pro of contra mijn standpunt zijn, dat maakt me niet uit. Het is een verrijking voor een beleidsvoering als we goed onderbouwde visies en standpunten krijgen, van welke ideologie of aard ook. Die breedte is een grote bekommernis.

Het lijkt wel alsof Voka uw leidende organisatie is. Voka heeft gedreigd met ontslag uit een aantal raden omdat ze daar hun tijd zouden verdoen. Maar in de SARC en VLABEST zit Voka helemaal niet. Daar is dus geen winst te halen voor Voka.

Als ze autonoom blijven, kan ik daarmee leven, maar ik vraag van u – echt waar – een evaluatie van de zogenoemde 'inefficiëntie'. Waarop is dat gebaseerd? Het is niet altijd

noodzakelijk om iedereen onder de paraplu van de SERV te steken. Al blijft men administratief louter ingebed en strategisch onafhankelijk, veel zaken zullen overlappen. Dat zal niet ten gunste gaan van de kwaliteit.

Ik leer bij van u. Sommige adviesraden hadden blijkbaar wel op voorhand tekst in handen gekregen. Ik weet van twee raden dat ze van de regering een non-paper gezien hebben.

Minister, ik zou echt willen dat uw evaluatie op feiten gebaseerd is en niet op een intentie van efficiëntiewinst. Die intentie deel ik trouwens met u! Laat dat duidelijk zijn. De vraag is of hier geen andere meer ingrijpende bedoeling achter zit die op lange termijn niet ten bate van het beleid komt.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Minister, het staat buiten kijf dat de SAR's zoals VLABEST, SARiV en dergelijke hun nut bewezen hebben inzake het verstrekken van adviezen, gevraagde zowel als spontane. Hopelijk worden de SAR's opgevangen in adviescomités zodat ze hun belangrijke rol kunnen blijven spelen en hun inhoudelijke werking kunnen ontplooiën zoals ze in het verleden hebben gedaan. Dat is van belang voor het wetgevend werk.

Ik heb vernomen dat het secretariaat voor de inhoudelijke ondersteuning van de raden en het adviescomité berust bij de N-graden. Dat is op het niveau van de administrateur-generaal en de secretaris-generaal. Klopt dat? De N-graden zullen tien à vijftien mensen onder zich hebben. Moeten die hoge ambtenaren dat secretariaat opnemen?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: Ik begrijp de bezorgdheid van de heer Caron, maar ze is toch wat weggenomen. Een goed advies is van het grootste belang, een strategisch advies. Elke gemeente of stad zou moeten zoeken naar samenwerking, naar administratieve inbedding, minder versnippering en naar een efficiëntere werking. Dat doet de Vlaamse Regering. Het advies moet correct zijn. Dat blijft bewaard. Dat is voor mij de essentie.

Ik ben blij dat u zegt dat de zorg gedeeltelijk is weggenomen. Ik ben daar ook blij mee. We moeten naar een meer efficiënte overheid gaan. Hoe die administratie gebeurt, is nu voor mij minder belangrijk. Ik laat dat over aan de goede zorgen van de overheid. Het advies moet goed zijn, daar kan het beleid mee verder, in dit geval het culturele beleid.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Caron, ik noteer dat de SAR voor Cultuur, Sport en Media volgens u uit 3 mensen bestaat. Volgens mijn cijfers waren dat er 5 eind 2012. Ik laat nagaan wat het nu juist is. Overigens zijn er in onze adviesraden 141 mensen aan het werk buiten de adviseurs. Dat is vrij veel, vind ik.

De weddes zijn vrij hoog naar mijn aanvoelen. Het zijn weddes die normaal gezien gaan naar leidinggevend met veel personeel onder zich. In het kader van de rationalisatie- en efficiëntieoefening speelt die overweging mee zonder te raken aan bestaande rechten.

De heer Bart Caron: Minister, het idee van een raad voor interbestuurlijk beleid is interessant gelet op de bestuurlijke evolutie in Vlaanderen. Dat kan wel. Het idee van een raadgevend comité is een verzwakking van het beleidsdomein. Niet alleen de raad wordt op die manier een beetje buitenspel gezet, het is alsof Binnenlands Bestuur maar een raadgevend comité mag hebben omdat het minder goed werkt. Ik blijf erop toekijken.

U hebt me niet geantwoord of u een evaluatie gemaakt hebt, of u via de evaluatie tot een ander model kunt komen, en wat uw efficiëntiewinsten zijn. Ik hoop dat schriftelijk te mogen vernemen van u. Die informatie zou ik echt willen hebben.

Ik ben ook voor een slanke en efficiënte overheid, dat wil ik hardop zeggen, ik heb dat trouwens al gezegd. Dat moet wel goed onderbouwd zijn. De raden die ik goed ken, functioneren goed.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik had graag een antwoord gekregen op mijn vraag over de N-graden.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb net het antwoord over die verloningen gegeven.

Mijnheer Caron, de evaluatie waarnaar u verwijst, is niet gemaakt. Ik heb wel een zicht op de totale omvang van de kosten voor het personeel en de werking. Ik vergat u nog te zeggen dat de twee adviesraden waarover u het hebt op basis van de non-paper advies hebben verleend. In tegenstelling tot wat u beweert, heb ik hun de conceptnota bezorgd zodra die er was, zodat ze, als ze dat wilden, daarover advies konden verlenen.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over een samenwerkingsakkoord tussen Toerisme Vlaanderen en Brussels Airport - 2192 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister, recent konden wij op de webstek van Toerisme Vlaanderen lezen dat Toerisme Vlaanderen en Brussels Airport een samenwerkingsovereenkomst hebben getekend om het toerisme en congresbezoek in België en Vlaanderen gezamenlijk verder te ontwikkelen en elkaar te ondersteunen in de bewerking van de belangrijkste buitenlandse markten. Deze samenwerkingsovereenkomst moet voor meer toerisme en congresbezoek in België en Vlaanderen zorgen. Mijn fractie onderschrijft dit natuurlijk volledig.

Peter De Wilde, administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen, zegt hierover terecht: “De bereikbaarheid van onze bestemming is een belangrijk aandachtspunt, dat ons een groot concurrentieel voordeel kan opleveren. Zowel met het oog op economische omzet, als op onze reputatie als hart van Europa.” Ook de CEO van Brussels Airport Company stelt dat het inkomend toerisme en het zakelijk bezoek aan meetings, conferenties, congressen en evenementen een van de belangrijkste groeipolen is voor de luchthaven en de luchthavenmaatschappijen. Hij zegt verder: “Alleen door een nauwe samenwerking met de Belgische toeristische organisaties kunnen wij Brussels Airport blijven profileren als een efficiënte gateway naar het land en het netwerk van verbindingen blijven ontwikkelen.”

Op de webstek van Toerisme Vlaanderen staat dat deze samenwerking concreet tot uiting komt, maar zo concreet vind ik dit allemaal niet. Men spreekt van een gezamenlijke promotie van nieuwe routes, samenwerking met betrekking tot het internationale onthaal op Brussels Airport, bestemmingspromotie op Brussels Airport, gezamenlijke deelname aan de internationale beurzen, promotie en uitwisseling door middel van de websites en andere publicaties van beide organisaties, uitwisseling van informatie en statistische gegevens, een studie naar de mogelijkheid om meer kunst en cultuur een plaats te geven op de luchthaven, gezamenlijke lobbying voor de belangen van het toerisme en de luchtvaart. Dat klinkt allemaal goed, maar ik had toch graag wat meer concrete toelichting bij deze samenwerkingsovereenkomst gekregen, en in het bijzonder over de zaken die ik net opsomde.

Ik veronderstel dat daar ook een financieel plaatje tegenover staat. We hebben het thema bestemmingspromotie en de visibiliteit van Vlaanderen op Brussels Airport hier al een paar keer besproken. Dat zou pakken geld kosten. Maar ik zie op de luchthaven van Zaventem toch dat vooral Wallonië en Brussel al jarenlang met grote borden promotie voeren, soms ook gezamenlijk. Wat stellen wij daartegenover? Hoe zit het met de MICE-capaciteit (Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions) in Vlaanderen? Is die voldoende groot? Wordt daar nog verder aan gewerkt? Zitten er nog initiatieven in de pipeline?

Minister, ik meen te weten dat de missie van Toerisme Vlaanderen erin bestaat ondersteuning te bieden aan alle toeristische partners in Vlaanderen. Daarom begrijp ik niet goed waarom Toerisme Vlaanderen en Brussels Airport in die samenwerkingsovereenkomst zeggen dat ze het toerisme en de congresbezoeken in België, los van Vlaanderen, gezamenlijk verder willen ontwikkelen. Behoort het tot het takenpakket van Toerisme Vlaanderen om ook België 'mee te nemen' in deze samenwerkingsovereenkomst?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik heb, als u het mij toelaat, nog een opmerking in de marge. Het is mij een doorn in het oog dat ik nergens op Europese luchthavens een Vlaamse krant kan krijgen. Ik weet dat dit nu minder belangrijk is omdat je ook op iPad kranten kunt consulteren, maar het is toch teleurstellend. Zelfs op St Pancras in Londen, waar er toch een bestemming Brussel is, kun je geen Vlaamse krant krijgen. Ik weet niet of er in de samenwerkingsakkoorden met Vlaanderen afspraken worden gemaakt om op die luchthavens of op de vliegtuigen zelf in kranten te voorzien.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Sintobin, Toerisme Vlaanderen en de luchthaven sloten op 1 mei 2013 inderdaad een overeenkomst. Dat gebeurde in principe voor de duur van een jaar, maar ze zullen elk jaar in het laatste kwartaal evalueren om te zien of ze telkens met een jaar zullen verlengen. Die samenwerking bestaat uit acht thema's en projecten. U hebt ze opgesomd. Al deze afspraken moeten worden uitgevoerd.

Voor wat betreft de gezamenlijke promotie van nieuwe routes hebben ze afgesproken dat ze elk 1 euro zullen inbrengen en dat de luchtvaartmaatschappij die de nieuwe route zou inleggen ook 1 euro inbrengt, zodat je met 1 euro 3 euro genereert. Dit jaar zal er worden samengewerkt om promotie te voeren voor de nieuwe lijn tussen Brussel en Washington.

Ook met betrekking tot het internationaal onthaal op de luchthaven is er afgesproken om samen te werken. Dat gaat dan over de infobalie van de luchthaven in de aankomsthal, en over een gedeelde folderstand van Visit Brussels, Wallonie-Bruxelles Tourisme en Toerisme Vlaanderen. Zij hebben daarin elk een compartiment om folders en brochures aan te bieden. Toerisme Vlaanderen besteedt hier vooral aandacht aan de Vlaamse kunststeden. Dan is er ook nog een televisiescherm met doorloop, waarvoor Toerisme Vlaanderen ongeveer tweewekelijks informatie levert, voornamelijk over evenementen. Met Wallonie-Bruxelles Tourisme en Visit Brussels heeft de luchthaven vergelijkbare overeenkomsten afgesloten. De luchthaven ontvangt in het kader van de overeenkomst 18.000 euro voor deze dienstverlening. De twee andere toerismebureaus betalen jaarlijks eenzelfde som. Dit schept voor de drie toerismebureaus visibiliteit voor een gedeelde kost.

Toerisme Vlaanderen krijgt in het kader van de samenwerking met de luchthaven de gelegenheid om in de aankomstzone een beperkte campagne van visuele bestemmingspromotie te voeren. De luchthaven treft daarover een regeling met de firma JC Decaux, die de promotie op de luchthaven in concessie heeft. Toerisme Vlaanderen heeft hiervan dit jaar gebruikgemaakt om in samenwerking met Antwerpen promotie te maken voor het Red Star Line Museum. Je kunt op dit ogenblik die affiches bewonderen in de bagagehal, in de trappenhallen en in sommige gangen.

Er is ook een gezamenlijke deelname aan internationale beurzen. Op de buitenlandse beurzen International Tourism Bourse-Berlijn, World Travel Market-London, Incentive travel, Meetings & Events (IMEX)-Frankfurt, de MICE-beurs EIBTM en op workshops waaraan Toerisme Vlaanderen al dan niet deelneemt, kan Brussels Airport aanwezig zijn en promotie voeren. Dat geldt ook voor het Flanders-Brussels Travel Forum, dat Toerisme Vlaanderen zelf om de twee jaar organiseert.

Dan is er de promotie en uitwisseling met de websites en andere publicaties van beide organisaties. Toerisme Vlaanderen geeft jaarlijks een presentatie op de luchthaven over de cijfers alsook de verwachte trends in het toerisme. De luchthaven bezorgt Toerisme Vlaanderen cijfers over de aankomsten van passagiers.

Toerisme Vlaanderen en de luchthaven gaan op regelmatige basis statistische data en resultaten uitwisselen. Zo krijgen ze voor beiden interessante informatie over internationale aankomsten, overnachtingen en herkomstmarkten, enzovoort.

Door 'Art Port' krijgen kunst en cultuur een plaats op de luchthaven. Met het oog daarop zal de luchthaven een haalbaarheidsstudie voeren. Toerisme Vlaanderen is bereid om advies te geven als het project er komt.

Met betrekking tot het gezamenlijk lobbyen voor de belangen van het toerisme en de luchtvaart zullen de luchthaven en Toerisme Vlaanderen overleggen over allerlei thema's en bekommernissen die een gezamenlijke aanpak ten aanzien van derden en overheden vergen of waarvoor een gezamenlijke aanpak mogelijk is.

De overeenkomst is gesloten met het principe van de gesloten beurs. Toerisme Vlaanderen en de luchthaven hebben afgesproken om elkaar niets aan te rekenen omdat ze de diensten over en weer als gelijkwaardig beschouwen. Het budget voor de gezamenlijke promotie van een nieuwe luchtvaartverbinding wordt geval per geval afgesproken. Dat is niet begrepen in de overeenkomst. Men beoogt nieuwe verbindingen aan te trekken. Toerisme Vlaanderen besteedt jaarlijks 15.000 euro aan het onthaalproject.

Ik heb de MICE-capaciteit al meegedeeld en ik heb het er ook over in mijn beleidsbrief. Er is daarover een studie van Toerisme Vlaanderen aan de gang. Er zijn nog maar partiële resultaten. Het is nog te vroeg om daarover te communiceren. Tegen het voorjaar van 2014 zal er een beeld zijn van de meetingcapaciteit in Vlaanderen. Het belang ervan hoeft ik u niet duidelijk te maken, dat blijkt ook uit een studie van de Union of International Associations. Daaruit blijkt dat Brussel de belangrijkste meetingstad is voor verenigingen in Europa. Brussel is goed voor 556 meetings van associaties, dat zijn verenigingen met een non-profit doel. Dat is 5,3 procent van alle meetings van associaties wereldwijd. Op wereldvlak staat Brussel op de tweede plaats, na Singapore.

Het is u ook bekend dat ik 57,2 miljoen euro investeer in de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen. Dat wordt een concert- en congreszaal, die bovendien omgeven zal zijn door kleinere zalen, zowel in het complex zelf als in het station. Daardoor zullen in de toekomst grote congressen ook naar Antwerpen kunnen komen. Er zal daar een capaciteit zijn van tweeduizend plaatsen, met daarnaast kleinere zalen met een capaciteit van honderd tot driehonderd personen. Er zal ook moduleerbaarheid zijn, zoals dat vaak wordt gevraagd voor internationale congressen.

In de samenwerkingsovereenkomst gaat Vlaanderen dus in zee met de luchthaven. Er is daarin geen sprake van de promotie van België. Ik neem aan dat Toerisme Vlaanderen dit uit onachtzaamheid heeft overgenomen van het Belga-bericht dat was gelanceerd door de luchthaven zelf. De promotie van België behoort uiteraard niet tot de taken van Toerisme Vlaanderen. Ik zie dat ook niet opduiken in die overeenkomst. Die titel is dus een foute overname van het persbericht dat de luchthaven had verspreid.

Mijnheer Vanden Bussche, uw vraag is een zaak voor de kranten zelf. Je ziet dat een aantal kranten te koop zijn of worden uitgedeeld op vliegtuigen. Bepaalde kranten zijn in het buitenland te koop omdat ze daar gedrukt worden, bijvoorbeeld Het Laatste Nieuws. Andere kranten zijn veel minder prominent aanwezig. Dat is hun beleid. Ik neem aan dat dit dure aangelegenheden zijn. Maar u zei zelf dat het op dit moment voor veel mensen belangrijk is om een internetaansluiting te kunnen hebben, zodat ze ook in de luchthavens op hun iPad, smartphone of portable toegang hebben tot de kranten waarvan de meeste mensen abonnee zijn.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister, bedankt voor de toelichting. Vooral het antwoord op mijn vierde vraag heeft mij gerustgesteld. Misschien moeten de mensen van Toerisme Vlaanderen de titel op hun webstek aanpassen. Vandaag stond het er in elk geval nog zo op, maar dat zal ongetwijfeld in orde komen.

Het samenwerkingsakkoord wordt om het jaar geëvalueerd. Dat lijkt mij vrij kort om echt resultaten te krijgen van zo'n samenwerkingsovereenkomst.

Het zou niet oninteressant zijn om in de luchthaven ook te gepasten tijde promotie te voeren rond het project '100 jaar Grote Oorlog'. Maar misschien zit dat al in de pipeline.

Zijn er momenteel nog onderhandelingen om nieuwe luchtvaartmaatschappijen aan te trekken? Promotie maken voor lijnen is één ding, maar je moet ook luchtvaartmaatschappijen op je luchthaven houden én nieuwe maatschappijen aantrekken. Ik heb recent bijvoorbeeld gelezen dat Pegasus verhuisd is naar Charleroi, omdat men daar met Waals subsidiegeld wat meer kan doen dan wat wij kunnen doen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik wil de minister nog vragen om in de inkomhal ook reclame te maken voor de kust. Jarenlang hing daar een zeer prominente affiche van onze paardenvissers met chef-koks. Binnenkort worden onze paardenvissers misschien erkend als werelderfgoed. Ik wil vragen dat Toerisme Vlaanderen zich klaar houdt om dan onmiddellijk de gepaste affiches op te hangen in de inkomhal of de bagagehal van de luchthaven.

Ik heb tot slot ook vernomen hoeveel er weer geïnvesteerd wordt in Antwerpen, voor die congreshal. Dat zal de commissievoorzitter plezier doen. *(Opmerkingen. Gelach)*

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Sintobin, het is de bedoeling dat er voor onbepaalde duur wordt samengewerkt, maar er is afgesproken om elk jaar in het vierde kwartaal te evalueren, om te bekijken of de werking nuttig en zinvol is, of ze verbeterd kan worden enzovoort. Dat lijkt mij goed.

Er zal inderdaad promotie gevoerd worden rond de Eerste Wereldoorlog. Op dit ogenblik is er een campagne rond het Red Star Line Museum. De Eerste Wereldoorlog volgt in 2014.

Of er onderhandelingen zijn voor nieuwe lijnen, weet ik niet. Wat ik u verteld heb, betrof de gezamenlijke promotie rond de nieuwe lijn Washington-Brussel. Ik heb ook gelezen dat de chartermaatschappij Pegasus vertrokken is naar Charleroi.

Mijnheer Vanden Bussche, het is een zeer goede zaak dat we investeren in die congresruimte in Antwerpen. Vlaanderen heeft echt een tekort aan congresruimtes. Toerisme Vlaanderen is daar hard op aan het werken in het buitenland, maar kan voorlopig alleen grote congressen naar Brussel brengen, om de eenvoudige reden dat de capaciteit er niet is. Je moet niet alleen een grote zaal hebben, maar ook kleinere faciliteiten en hotelruimte in de onmiddellijke omgeving om zulke grote groepen mensen voor de duur van het congres op te vangen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de recente beslissing van de minister om de opgestarte procedure tot intrekking van de erkenning van de moskeevereniging Assounah (Waregem) stop te zetten
- 2232 (2012-2013)**

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister, collega's, een moskeevereniging moet aan een aantal voorwaarden voldoen om erkend te kunnen worden en voor subsidiëring in aanmerking te komen. Ze moet over een goedgekeurd meerjarenplan en/of een goedgekeurd budget beschikken, vooraleer er sprake kan zijn van een uitbetaling, conform het decreet van 7 mei 2004. De bijpassing van een tekort gebeurt door het provinciebestuur, de erkenning behoort tot uw bevoegdheid.

Moskeevereniging Assounah kreeg voor de boekjaren 2009, 2010 en 2011 in totaal ongeveer 200.000 euro aan provinciale toelagen uitgekeerd. In 2012 kreeg ze geen toelage, omdat ze nog niet eens over een goedgekeurde jaarrekening voor 2010 beschikte, wat noodzakelijk is om een budget voor 2012 op te stellen. Het provinciebestuur heeft de voorbije jaren via zijn administratie bijzonder zware inspanningen moeten leveren om de verantwoordelijken bij de moskeevereniging een aantal elementaire regels van administratieve dossiervorming bij te brengen.

Op 14 juni 2013 raakte bekend dat de lokale islamitische geloofsgemeenschap Assounah haar erkenning en dus ook haar subsidiëring dreigde te verliezen. U gaf toen groen licht, minister, om op basis van gegevens van de Staatsveiligheid de procedure tot intrekking op te starten. Dat werd toen met luide trom verkondigd. Rapporten van de Staatsveiligheid bevatten aanwijzingen dat in de betreffende moskee jongeren aangezet werden tot radicalisering. In de moskee zou het salafisme, een fundamentalistische stroming binnen de islam, worden beleden.

Vrij kort daarna vernamen we dat de moskee bij de Staatsveiligheid niet langer de 'bijzondere aandacht' genoot. U verklaarde dat u de procedure tot niet-erkenning zou stopzetten, waardoor opnieuw subsidies zouden worden uitgekeerd aan Assounah.

U bleef in de media, zowel in de kranten als op de regionale televisie, vrij vaag en antwoordde niet op de vragen van de journalisten. Kunt u hier misschien wat meer transparantie in het dossier brengen, door inhoudelijk toe te lichten wat u ertoe heeft bewogen om de procedure tot niet-erkenning stop te zetten? Hebt u garanties van de Staatsveiligheid of van de moskeevereniging Assounah zelf dat er geen radicalisme wordt beleden? Heeft uw beslissing te maken met de positieve houding van het gemeentebestuur van Waregem ten opzichte van Assounah?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Sintobin, ik zal u meedelen wat ik kan meedelen, maar dat is niet zoveel meer dan wat ik in de media heb gezegd, om de eenvoudige reden dat ik mij hier moet baseren op stukken die ik niet bekend mag maken. Ik heb hier eerder al gezegd dat dat een zeer vervelende zaak is. We hebben nu afgesproken met de Staatsveiligheid dat zij duidelijker gaan zeggen welke informatie verspreid mag worden en wat geclassificeerde informatie is die niet verspreid mag worden.

Ik heb in dit geval een aanvullend advies gekregen, en dat draagt de classificatie 'beperkte verspreiding'. Dat betekent dat de federale overheid het mag delen met de gewesten, maar dat die het alleen voor intern administratief gebruik mogen hanteren. Dat is een ongelooflijk moeilijke procedure. Ik weet niet hoe we daaruit kunnen raken. We moeten daar met de federale overheid tot andere afspraken kunnen komen. Elke beslissing die je neemt, moet je kunnen motiveren, en ik moet mij baseren op stukken die ik niet mag gebruiken. Dat lijkt mij een vicieuze cirkel, die tot onmogelijke toestanden leidt.

De informatie die ik nu gekregen heb, mijnheer Sintobin, brengt mij in elk geval tot de conclusie dat de bestuurlijke problemen van Assounah opgelost zijn en dat er geen aanwijzingen meer zijn dat deze gemeenschap niet langer zou voldoen aan de verplichtingen die opgesomd zijn in de erkenningsvoorwaarden. Zodoende is de procedure met betrekking tot de mogelijke opheffing van de erkenning ook stopgezet.

U vraagt welke garanties wij hebben, maar mijn administratie heeft hierin geen rechtstreeks contact met de betrokken geloofsgemeenschap. U kent de procedure: ik moet daarvoor de Moslimexecutieve aanschrijven en mij baseren op rapporten van de Staatsveiligheid. En die hebben mij gebracht tot de conclusie die ik u meegedeeld heb.

De houding van het gemeentebestuur van Waregem speelt hier geen rol in, want ik heb geen expliciet advies gevraagd aan het gemeentebestuur. Het is trouwens het provinciebestuur van West-Vlaanderen dat toezicht houdt en eventueel financieel bijspringt, en niet de gemeente.

Ik wijs er u nog op dat ik geen ruchtbaarheid gegeven heb aan de procedure. Ik heb wel op vertrouwelijke wijze de burgemeester op de hoogte gebracht, waarna die zaken binnen de kortste keren bekend waren bij de media. Ik vond dat een vervelende zaak, ook voor de betrokken moskee. Doordat alles in de openbaarheid gekomen is, zijn hier uiteraard vragen over gesteld en moest ook het vervolg verder bekendgemaakt worden.

Ik herhaal dat ik dit een zeer vervelende situatie vind. Ik zit in een kader dat mij vastpint op adviezen die ik niet bekend mag maken. Stel dat ik moet overgaan tot de opheffing van een erkenning. Hoe kan ik die dan in godsnaam motiveren?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik begrijp dat het voor u een vervelende situatie is, minister, en dat wij een aanpassing zullen moeten proberen te organiseren.

Doordat dit dossier opnieuw in de media is gekomen, komen er natuurlijk vragen over. Het gaat hier niet alleen over de erkenning van de moskeevereniging, maar ook over de subsidiëring door de provincie. Dan mogen wij als inwoners van Vlaanderen, als belastingbetaler, toch wel vragen stellen over het uitkeren van subsidies aan bijvoorbeeld deze moskeevereniging. Er is weinig transparantie in dit dossier.

Ik blijf mij erover verbazen dat men in twee, drie maanden tijd evolueert van 'er wordt in de moskee salafisme beleden' naar 'er is geen probleem meer'. U hebt het over bestuurlijke problemen bij de moskeevereniging, maar voor zover wij konden vernemen in de pers, ging het niet over bestuurlijke problemen, maar over radicalisering in de moskee. Dat was de reden waarom er problemen waren met het verder uitkeren van subsidies en waarom de Staatsveiligheid u de procedure tot niet-erkenning heeft doen inzetten. Het is bijzonder merkwaardig dat in twee, drie maanden tijd alle problemen zijn opgelost.

Ik ben natuurlijk geen stap verder. U hebt aangegeven waarom. Ik vind dat een bijzonder spijtige zaak. We moeten eens bekijken hoe en op welke niveaus we deze procedure op een andere manier kunnen organiseren.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Het is inderdaad een lastige situatie. Over dit dossier heb ik enkele maanden geleden ook een vraag gesteld. U kon er toen om dezelfde reden ook niet op ingaan. Ik hoop dat u het kunt aankaarten, want het is absoluut geen goede zaak, ook niet voor ons eigen bestuur. We kunnen op geen enkele manier weg.

Minister, ik begrijp dat u zwijgt over de exacte motieven, maar ik interpreteer dat de problemen grotendeels zijn opgelost. Daar ben ik ook blij om.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijn medewerkers twijfelen of ik het heb gezegd, maar ik ben er vrij zeker van. Over de bestuurlijke problemen mag ik natuurlijk wel uitleg geven. Ik denk dat ik heb voorgelezen dat de bestuurlijke problemen opgelost zijn. Er waren problemen met de begroting en de rekening, en die zijn opgelost. Daarover kan ik in alle transparantie tekst en uitleg geven.

Stel dat er iemand predikt en ideeën verkondigt die in strijd zijn met een en ander, en dat die prediker er niet meer is of verwijderd is – ik hou het puur theoretisch –, dan kan het natuurlijk dat de Staatsveiligheid zegt dat het probleem is opgelost. De moskee zelf moet beantwoorden aan de erkenningsvoorwaarden, de moskee mag niet dulden dat dit soort handelingen door anderen binnen de muren worden gesteld. In de mate dat dit het geval zou zijn, kan het perfect dat dit in enkele maanden tijd is opgelost. Over die zaken krijg ik nauwelijks tekst en uitleg. Bovendien zit ik geprangd in de situatie dat ik er geen ruchtbaarheid aan mag geven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gevolgen van het arrest van 5 juli 2013 van de Raad van State voor de bestuurbaarheid van de gemeente Zaventem - 2104 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, ik heb deze vraag om uitleg ingediend op 9 juli, net voor het reces en kort na het arrest door de Raad van State. De Raad van State heeft de verkiezing van het hele schepencollege van de gemeente Zaventem ongeldig verklaard. Ik vraag me dan af wat de juridische situatie is. Het gaat hier over Zaventem, maar het zou zich in andere gemeenten evengoed kunnen voordoen. Dan is de algemene vraag, juridisch gesproken, wat nu? Dat is de draagwijdte van mijn vraag om uitleg.

De indieners van de klacht hadden aangehaald dat er twee akten van burgemeestersvoordracht zijn ondertekend en dat bijgevolg alles ongeldig was. Er zijn procedures geweest voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, en nadien, in een soort van hoger beroep, voor de Raad van State. Die was bijzonder duidelijk in zijn arrest. De beslissing van de Raad van State is ten eerste: “De Raad van State vernietigt het besluit van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen inzake Zaventem.” Ten tweede: “De Raad van State verklaart de verkiezing op 2 januari 2013 van het schepencollege van de gemeente Zaventem ongeldig.” Ten derde: “De Raad van State verklaart de verkiezing op 2 januari 2013 van mevrouw Lefevre als voorzitter van de gemeenteraad en van mevrouw Jacobs als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn van de gemeente Zaventem ongeldig.” Ten vierde: “Pieter Ockerman, Amy Gille, Lieve Wierinck, Anne Lefevre en Sonja Jacobs worden verwezen in de betaling van het getuigengeld.”

Er is dus geen schepencollege meer sinds 5 juli, althans is de verkiezing daarvan ongedaan gemaakt. Bovendien zijn er mensen van wie is gebleken dat ze meer dan één voordrachtsakte hebben getekend en bijgevolg hoe dan ook niet meer in aanmerking komen voor bijvoorbeeld het ambt van burgemeester, schepen, OCMW-voorzitter of gemeenteraadsvoorzitter en ze kunnen ook de gemeente niet meer vertegenwoordigen in externe organen.

Minister, wanneer je het arrest van de Raad van State leest, is het vrij hilarisch. Het is bijna een sitcom waarin sommigen hebben meegespeeld. Ik lees daar dat er op een en dezelfde dag, namelijk op 30 oktober, twee voordrachtsakten op de tafel van de gouverneur van Vlaams-Brabant zijn beland, met de voordracht van een kandidaat-burgemeester, de ene niet volledig ondertekend, de andere wel, met twee verschillende kandidaten, namelijk de eerste een gedeeld mandaat tussen de heer Vermeiren en mevrouw Wierinck, en dan een voordracht van

mevrouw Wierinck, voor wie zelfs haar eigen partij de voordrachtsakte niet heeft ondertekend. Dan stel ik me vragen bij het sérieux waarmee sommigen die zaken afhandelen. Het voordragen en benoemen van een burgemeester is toch geen lichtzinnige aangelegenheid. Als je dan merkt dat men op dezelfde dag twee keer een voordrachtsakte ondertekent en binnenbrengt op het kabinet van de gouverneur, dan kunnen we ons vragen stellen bij de sérieux van een en ander.

Maar goed. We staan nu waar we staan. Het arrest is er. Minister, wat zijn nu de juridische gevolgen? Ik lees in de krant dat kort na het arrest het oude schepencollege opnieuw in functie is getreden. Wat is dan de rechtsgeldigheid van de beslissingen van het college dat is verkozen op 2 januari en waarvan de Raad van State op 5 juli stelt dat die verkiezing ongeldig is, en dat er dus nooit een schepencollege is geweest, tenzij ik dat verkeerd interpreteer?

Minister, ik veronderstel dat u zult verwijzen naar artikel 47 van het Gemeentedecreet, waarin staat dat zolang er geen nieuw college is, het oude college in functie blijft. Ik neem aan dat die bepaling in het Gemeentedecreet staat voor de continuïteit van het bestuur, maar dan wel in de zin dat als het na gemeenteraadsverkiezingen politiek moeilijk zou zijn om een meerderheid te vormen, en men er op 1 januari niet klaar mee is, dat men voor de continuïteit van bestuur het oude schepencollege nog in functie laat. Nu zitten we met de eigenaardige situatie dat op 2 januari een schepencollege wordt verkozen, dat dan in functie treedt – een college dat beslissingen neemt –, waartegen weliswaar klacht wordt ingediend, eerst bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en nadien bij de Raad van State, waarbij de Raad van State definitief zegt: “Dat zijn geen schepenen meer.”

Minister, kan men dan teruggrijpen naar artikel 44 om te zeggen dat er nooit een schepencollege is geweest en bijgevolg kan het oude, uittreedende schepencollege opnieuw in functie treden? Wat met de beslissingen die het schepencollege heeft genomen tussen 2 januari en 5 juli? Dat lijken toch vrij essentiële vragen te zijn.

In de krant lees ik dat burgemeester Vermeiren zegt dat de begroting is goedgekeurd en dat we nu nog naar een coalitie moeten kijken. De gemeenteraad wordt steeds maar uitgesteld. Wat is de rechtspositie van het uittreidend college dat pas op 7, 8 of 9 juli in functie is getreden? Dat kan zich ook in andere gemeenten voordoen. Bestaat er geen juridische lacune in het Gemeentedecreet om dergelijke situaties die men ter plaatste op een onvoorstelbare manier zelf heeft gecreëerd, te ondervangen?

Wat zijn de juridische gevolgen in het algemeen van het arrest van de Raad van State? Noopt dat niet tot een bepaalde decreetswijziging? Wat is het statuut van de beslissingen die dat schepencollege van 2 januari tot 5 juli heeft genomen?

Misschien zitten we nog met een bijkomend probleem. Mevrouw Wierinck mag hoe dan ook geen burgemeester meer worden. De heer Vermeiren is benoemd tot burgemeester op basis van een voordrachtsakte die de splitsing van de functie in zich droeg. Op 1 januari 2016 is de heer Vermeiren ambtshalve geen burgemeester meer. Hij moet worden opgevolgd door iemand die het niet meer mag zijn.

Minister, hoe zit het dan juridisch gesproken? Geeft het Gemeentedecreet daar op de een of andere manier een antwoord op?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, u kent het arrest van de Raad van State, die op 5 juli 2013 de verkiezing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Zaventem ongeldig verklaarde. Daarmee heeft de Raad van State de uitspraak van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bevestigd. Als gevolg van dit arrest kunnen tien verkozen raadsleden – zes verkozen raadsleden van Open Vld en vier raadsleden van sp.a-Groen-Leef! – niet meer worden benoemd tot een uitvoerend mandaat of tot voorzitter van beide raden.

Ik heb per brief van 15 juli 2013 de gevolgen van dit arrest duidelijk gemaakt aan het gemeentebestuur en het OCMW-bestuur en aan alle verkozenen meegedeeld, hen verzocht om nieuwe voordrachten te doen voor het ambt van burgemeester en over te gaan tot een nieuwe verkiezing van de schepenen.

Ik heb rekening gehouden met de vakantieperiode. Ik heb hen gevraagd om die aanstelling van de schepenen te laten plaatsvinden in september. Ik heb ook meegedeeld dat, met toepassing van artikel 47, eerste lid van het Gemeentedecreet, de uittredende schepenen van de zittingsperiode 2007-2012 in functie blijven in afwachting van de verkiezing van een nieuw college.

Ik ga nu in op de gevolgen van dit arrest. Ten eerste, de gevolgen voor de benoeming van een burgemeester. Artikel 59, paragraaf 1, tweede lid van het Gemeentedecreet bepaalt dat niemand meer dan één akte van voordracht kan ondertekenen. De overtreding van dit verbod heeft in alle akten van voordracht de ongeldigheid tot gevolg van alle handtekeningen die in strijd met dit voorschrift werden geplaatst. Na schrapping van de dubbele handtekeningen moet er worden vastgesteld dat noch de voordrachtsakte ten gunste van de heer Vermeiren – 8 op 31 raadsleden –, noch de voordrachtsakte ten gunste van mevrouw Wierinck – 6 op 31 raadsleden – wordt gesteund door meer dan de helft van de verkozenen voor de gemeenteraad. De beide ingediende akten van voordracht zijn dus onontvankelijk en kunnen niet leiden tot de benoeming van één van beide kandidaten voor de lopende zittingsperiode.

Ik heb dit ook meegedeeld aan de heer Vermeiren en mevrouw Wierinck. Ik heb ook de secretaris gevraagd de verkozenen van de gemeenteraad hiervan op de hoogte te brengen, alsmede van het feit dat ik hen verzoek om bij de gouverneur een nieuwe voordracht van een kandidaat-burgemeester in te dienen overeenkomstig de regels bepaald bij artikel 59, paragraaf 1. Ieder gemeenteraadslid mag een dergelijke nieuwe voordracht ondertekenen. Dat geldt ook voor de tien voornoemde verkozenen waarvan de Raad van State in zijn arrest heeft geoordeeld dat zij een handtekening hebben geplaatst op meer dan één akte. Zij kunnen echter niet worden benoemd als burgemeester tijdens de huidige zittingsperiode.

Ten tweede, gevolgen voor de aanstelling van het college. Aangezien de Raad van State vaststelde dat de raadsleden Gille, Ockerman en Wierinck meer dan één akte van voordracht van kandidaat-burgemeester hebben ondertekend, zijn ze onverkiesbaar als schepenen. Op de installatievergadering van de gemeenteraad op 2 januari 2013 mochten zij niet worden voorgedragen. Aangezien dit toch gebeurde, heeft de Raad van State geoordeeld dat de verkiezing van de schepenen beslissend is aangetast. De Raad van State heeft bijgevolg de verkiezing van de schepenen ongeldig verklaard. Overeenkomstig artikel 47, eerste lid van het Gemeentedecreet blijven de uittredende schepenen na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad in functie tot de installatie van het nieuwe college heeft plaatsgevonden.

Door de uitspraak van de Raad van State is de schepenvierkiezing ongeldig, waardoor er dus geen nieuw college bestaat. De uittredende schepenen van de zittingsperiode 2007-2012 blijven in functie tot een nieuw college wordt verkozen.

Mijnheer Van Hauthem, u vraagt wat de gevolgen zijn van de daden die dat college, dat is verkozen op 2 januari, heeft gesteld. Die blijven geldig voor zover ze niet aangetast zijn door andere onregelmatigheden. Dat is hetzelfde voor een benoeming die achteraf wordt vernietigd. Die persoon heeft in de tussentijd ook handelingen gesteld, en die zijn niet aangetast door nietigheid.

De heer Ockerman maakte ook deel uit van het uittredende college. De sanctie die op basis van artikel 45, paragraaf 1, van het Gemeentedecreet van toepassing is, belet echter niet dat hij het mandaat van schepenen mag blijven vervullen totdat de nieuwe schepenen zijn verkozen. Dat is op basis van artikel 47 en als uittredend schepenen.

De verkiezing van de schepenen gebeurt overeenkomstig artikel 45 van het Gemeentedecreet. Ik heb erop aangedrongen dat de voorzitter van de gemeenteraad zo spoedig mogelijk een datum voor een gemeenteraadszitting bepaalt. Rekening houdend met de vakantieperiode heb

ik meegedeeld dat het naar mijn oordeel aangewezen is deze gemeenteraadszitting te laten plaatsvinden in de maand september, zodat er voldoende tijd is om een gezamenlijke akte van voordracht van schepenen in te dienen.

Indien op de gemeenteraadszitting blijkt dat er geen of geen ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht werd overhandigd, beslist de gemeenteraad over het aantal te verkiezen schepenen en wordt binnen veertien dagen overgegaan tot een afzonderlijke verkiezing van de schepenen onder de gemeenteraadsleden, overeenkomstig artikel 45, paragraaf 3, van het Gemeentedecreet.

Ieder gemeenteraadslid mag een nieuwe voordracht van schepenen ondertekenen. Dit geldt ook voor de tien voornoemde verkozenen die een handtekening hebben geplaatst op meer dan één voordrachtsakte. Zij kunnen echter niet worden verkozen als schepenen tijdens de huidige zittingsperiode.

De Raad van State heeft de verkiezing van mevrouw Lefevre als voorzitter van de gemeenteraad ongeldig verklaard omdat zij meer dan één voordrachtsakte van een kandidaat-burgemeester heeft ondertekend. Tijdens de gemeenteraadszitting waarvan hierboven sprake moet dus ook een nieuwe voorzitter van de gemeenteraad worden aangesteld overeenkomstig artikel 8.

Tot aan de nieuwe verkiezing wordt de voorzitter van de gemeenteraad vervangen overeenkomstig artikel 8, paragraaf 4, van het Gemeentedecreet. Er moet dus tot verkiezing van een nieuwe voorzitter worden overgegaan op de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad, tot dan wordt het voorzitterschap waargenomen door een vervanger, dit is het lid van de gemeenteraad aan wie de voorzitter zijn bevoegdheid schriftelijk heeft overgedragen en bij gebreke daaraan het gemeenteraadslid met de meeste anciënniteit.

Wat zijn de gevolgen voor de verkiezing van de OCMW-raad en zijn voorzitter? De Raad van State heeft de verkiezing van mevrouw Jacobs als lid van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn ongeldig verklaard omdat zij meer dan één voordrachtsakte van een kandidaat-burgemeester heeft ondertekend. Aangezien haar verkiezing ongeldig werd verklaard, kan zij niet worden vervangen door een opvolger. Tijdens de gemeenteraadszitting waarvan hierboven sprake moet dus ook een nieuw lid worden verkozen overeenkomstig artikel 14 van het OCMW-decreet. Degenen die Jacobs voorgedragen hebben als lid van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn, dragen een andere kandidaat voor binnen zestig dagen. Als ze dat niet doen, kan iedereen een nieuw raadslid voordragen.

Aangezien mevrouw Jacobs werd verkozen als OCMW-voorzitter vervalt door de ongeldigheid van haar verkiezing als OCMW-raadslid ook dit mandaat van rechtswege. De vacature wordt ingevuld overeenkomstig artikel 53 en artikel 54 dat naar artikel 53 verwijst.

Tot aan de nieuwe verkiezing wordt de OCMW-voorzitter vervangen overeenkomstig artikel 54, lid 2, van het OCMW-decreet, wat betekent dat het raadslid dat op de installatievergadering door de voorzitter van de OCMW-raad is aangeduid als zijn vervanger, de voorzitter vervangt. De vervanger is van rechtswege lid van het college van burgemeester en schepenen overeenkomstig artikel 44, paragraaf 1, van het Gemeentedecreet.

Intussen blijkt dat mevrouw Jacobs, wier OCMW-voorzitterschap ongeldig is verklaard door de Raad van State omdat de raad vaststelde dat zij twee akten van voordracht voor een burgemeester heeft ondertekend, op 9 augustus 2013 een verzoekschrift bij de Raad van State heeft ingediend houdende verzet, derdenverzet en herziening van het arrest van 5 juli 2013 van de Raad van State.

De Raad van State deed nog geen uitspraak over dit verzoekschrift. Dit beroep is evenwel niet opschortend. Vanzelfsprekend zullen het gemeentebestuur en het bestuur van het OCMW zich later moeten schikken naar de uitspraak die de Raad van State zal doen inzake het ingediende verzoekschrift van mevrouw Jacobs.

Maar dit beroep verhindert geenszins dat de verkozen raadsleden uitvoering moeten geven aan de brieven die ik aan de gemeente Zaventem heb gezonden met het oog op het zo spoedig

mogelijk vormen van een nieuwe bestuursmeerderheid. Het is vanzelfsprekend dat de verkozenen ten spoedigste de opengevallen mandaten moeten invullen, rekening houdend met de verkiezingsuitslag van 14 oktober 2012. Verwijzend naar het principe, opgenomen in artikel 50, paragraaf 1, van het Gemeentedecreet, is het slechts redelijk dat de verkiezing van de schepenen binnen een termijn van twee maanden gebeurt. Dat is in overeenstemming met de ratio legis.

Ik heb vernomen dat er aanvankelijk een gemeenteraadszitting was gepland op 30 september 2013, maar dat die werd verdaagd. De voorzitter van de gemeenteraad heeft vooralsnog de gemeenteraad niet formeel samengeroepen.

Ik heb ondertussen verslag gekregen van een fractieleidersoverleg van alle partijen in de gemeenteraad. Daar werd afgesproken dat de gemeenteraad wordt samengeroepen op 4 november.

Tot slot wil ik er nog op wijzen dat er geen sprake is van een juridisch vacuüm. De heer Vermeiren blijft tot aan de benoeming van een nieuwe burgemeester in functie als waarnemend burgemeester en de uittredende schepenen van de zittingsperiode 2007-2012 blijven ook in functie totdat een nieuw college verkozen wordt. Maar natuurlijk kan die situatie niet blijven aanslepen. Zoals gesteld, kunnen de verkozenen een akte van voordracht indienen, rekening houdend met het arrest van de Raad van State. Het Gemeentedecreet bepaalt wat er moet gebeuren als er geen ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht wordt ingediend. Ik ga ervan uit dat er op 4 november een gemeenteraad plaatsvindt en dat er een nieuwe gezamenlijke akte van voordracht is. Als dat niet zo is, komt er een nieuwe gemeenteraad, en die gaat dan over tot de afzonderlijke verkiezing van de schepenen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, volgens u is er juridisch dus eigenlijk niets aan de hand? Dat is wat u zegt.

U hebt het arrest min of meer samengevat. Ik vind dat artikel 47 van het Gemeentedecreet nogal breed wordt geïnterpreteerd. Zolang er geen nieuw schepencollege is, blijft het uittredend schepencollege aan. Het uittredend college was niet meer aangesteld, maar goed. Men kan redeneren dat aangezien de verkiezingen ongeldig zijn, ze allemaal terugkomen op 6 of 7 juli. Dat is eigenaardig. Het gaat niet meer om de continuïteit van het beleid.

Als men op 1 januari vaststelt dat er nog geen politiek akkoord is om welke meerderheid dan ook te vormen, dan is het logisch dat het bestaande college en de burgemeester voortwerken. Die redenering hier nu ook toepassen, lijkt me nogal vergaand. We zullen zien of de beslissingen en de aktes rechtsgeldig zijn, te meer daar een van de betrokkenen niet opnieuw schepen mag worden maar wel nog mag aanblijven als uittredend schepen totdat hij geen schepen meer mag zijn omdat de Raad van State een uitspraak heeft gedaan.

Minister, ik begrijp dat u als minister van Binnenlands Bestuur probeert creatief om te springen met of antwoorden probeert te vinden in het decreet, maar ik denk, eerlijk gezegd, dat ze er niet in staan. Nog geen enkel punt. De Raad van State heeft niet geoordeeld over het burgemeesterschap. U spreekt over een nieuwe voordrachtsakte omdat er twee akten zijn ingediend, maar dat heeft niets te maken met de verkiezing van de schepenen want een burgemeester wordt benoemd. Ik vraag me af of u geen fout gemaakt hebt door de heer Vermeiren te benoemen, gelet op het arrest van de Raad van State. Nu komt u zeggen dat dit eigenlijk niet kon, want er waren op 30 oktober twee voordrachtsakten, zoals ook de Raad van State stipuleert. Ik zie niet goed in wat het burgemeesterschap van de heer Vermeiren te maken heeft met vernietigen van de verkiezing en de installatie van de schepenen, want die worden verkozen. En het is die verkiezing die vernietigd is. De Raad van State heeft de benoeming van de heer Vermeiren niet verboden, dat kan hij ook niet. Ofwel heeft de gouverneur, ofwel hebt uzelf zich vergist bij de benoeming van de heer Vermeiren. Mag ik dat besluiten? U zegt dat hij vandaag geen burgemeester kan blijven, want er waren twee voordrachtsakten met dubbele handtekening.

Ik weet dat een decreet niet alles kan bepalen. Men heeft er een poespas van gemaakt. Toch zal er aan het decreet moeten worden gesleuteld om zulke situaties juridisch op te vangen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Wij zijn betrokken partij in Zaventem. We hebben correct geopereerd in samenspraak met de gouverneur, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en met u, minister. We verkeren in een juridisch zeer moeilijke situatie. Ik dank u voor uw interesse voor Zaventem, mijnheer Van Hauthem.

De heer Vermeiren is nooit benoemd. In januari is er een voordrachtsakte neergelegd. Er is eigenlijk maar één echte akte voorgelegd, en daar draait heel de discussie rond. Sommigen beweren dat er een tweede akte was, sommigen zeggen dat ze die getekend hebben, anderen zeggen van niet. Ik zal me niet uitspreken over het arrest van de Raad van State, dat is hun zaak.

In januari was er een stemming in de gemeenteraad waarmee een schepencollege geïnstalleerd werd met volledige bevoegdheden. Een paar weken later heeft de Raad voor Verkiezingsbetwistingen vastgesteld dat twee van die schepenen twee keer getekend hadden. Dan is er een nieuwe procedure geweest bij de Raad van State. Maar begin juli keerden niet alleen twee schepenen maar heel die groep – zes Open Vld'ers en vier leden van sp.a-Groen – terug, terwijl niemand van die tien een uitvoerend mandaat mocht bekleden. Van het schepencollege van januari zijn een aantal mensen weggevallen. Nu staan we voor een moeilijke operatie. Die tien mensen komen niet meer in aanmerking voor het schepencollege. Er zetelen zeven Franstaligen.

Zoals u zegt, minister, ontnam de Raad van State een aantal mensen hun mandaat, zowel schepenen als de OCMW-voorzitter. Zij zitten nu in een procedure bij diezelfde Raad van State. Een schepen heeft een prejudiciële vraag gesteld aan het Grondwettelijk Hof. Hij zegt dat het arrest van de Raad van State disproportioneel is enzovoort. U zegt dat het niet opschortend is.

Wij hebben geprobeerd om de gemeente voor een jaar bestuurbaar te houden. Er is een begroting goedgekeurd door de gemeenteraad. Het is een volledige begroting, geen systeem van kredieten. We hebben elke week college gehouden met dat 'tussentijdse' college in volledige samenspraak met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en de gouverneur. We hebben totaal niets onwettelijks gedaan. We zijn natuurlijk heel voorzichtig. Er zijn weinig nieuwe initiatieven. We proberen de boel draaiende te houden. Denk niet dat we niets doen of zeggen. We zitten met een juridisch moeilijke situatie, nu nog eens doorkruist door procedures bij de Raad van State en het Grondwettelijk Hof.

Enkele mensen werd hun mandaat ontnomen door de Raad van State. Zij gaan nu niet opnieuw tekenen, want als ze gelijk halen bij de Raad van State kunnen ze nooit meer schepenen worden, want men mag geen twee keer tekenen. We proberen tot oplossingen te komen. Volgens mij moet dat op 4 november zeker gebeuren.

Ik heb nooit twee handtekeningen gezet. Ik voel me heel vrij in heel die situatie. Bepaalde fracties zullen klaarheid moeten scheppen. Er moeten oplossingen komen. Er wordt overleg gepleegd. Verder gebeurt daar niets bij ons.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, ik heb voorgelezen dat "(...) beide ingediende akten van voordracht voor de burgemeesters onontvankelijk zijn en niet kunnen leiden tot benoeming van een van beide kandidaten."

De heer Joris Van Hauthem: Ik heb me daar vergist, minister.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb de heer Vermeiren niet benoemd. Er is wel een verschil. De heer Vermeiren kan nog worden voorgedragen. Van hem is niet vastgesteld dat hij twee keer getekend heeft. Ik spreek me natuurlijk niet uit over een eventuele beoordeling van zijn kandidaatstelling. Daarvoor zijn nog het advies van de gouverneur en van het parket-generaal nodig. Er is een onderscheid tussen hem en mevrouw Wierinck.

Wat de huidige periode betreft, is er het decreet. Dat heeft de heer Van Rompuy geschetst. Dat is nu eenmaal zo. Ik zie ook niet in dat er nu een andere regeling zou moeten komen. Ik ga nu niet bij de regeringscommissaris optreden en zeggen dat ik een tijdelijk college zal aanstellen. Het is het uittredend college dat de handelingen stelt die moeten worden gesteld. Het doet dat ook. Ik neem aan dat het dit doet in alle wettigheid. Ik ga ervan uit dat het gebeurt zoals in alle andere colleges in Vlaanderen.

Het zijn situaties die zich nog voordoen. Heel recent heb ik een benoeming gedaan, nu pas, van een burgemeester in Zelzate. De voorgedragen kandidaat had nog altijd geen advies gekregen van het parket-generaal. De uittredende burgemeester, van de vorige coalitie, die niets meer te maken had met de nieuwe meerderheid, was nog altijd burgemeester en zat nog altijd de vergaderingen van het college voor. Dat is een situatie. Die heeft zich in het verleden ook in andere gemeenten voorgedaan, soms gedurende meerdere maanden.

U herinnert zich allemaal dat ik hier in deze commissie uitdrukkelijk heb gewaarschuwd voor de dubbele handtekening, naar aanleiding van de vraag om de formulieren van voordracht al vroeger ter beschikking te stellen. Ik heb gezegd: “Kijk naar Boechout en wat toen gebeurd is, doe dat alstublieft niet.” Ik spreek me nu niet uit over de feiten. In elk geval heb ik daar toen heel sterk voor gewaarschuwd.

Goed, we zitten in die situatie. Ik reken er natuurlijk wel op – en ik hoor van de heer Van Rompuy dat dat de vaste bedoeling is –, dat als ik een document krijg van een vergadering van alle fractieleiders samen, die gemeenteraad ook plaatsvindt op 4 november. Zijn de akten van voordracht er niet, dan moet er binnen de veertien dagen opnieuw een gemeenteraad zijn met een stemming over de individuele kandidaten. Mocht dat niet gebeuren, moeten er natuurlijk andere maatregelen genomen worden. Ik neem aan dat men dat zal doen, welke ook de procedures zijn.

Ik hoor nu ook van de heer Van Rompuy, en dat was me nog niet bekend, dat men blijkbaar prejudicieel bij het Grondwettelijk Hof probeert om het decreet-Keulen onderuit te halen. Dit is allemaal niet opschortend. Ik leef in het huidige rechtskader. Het decreet is het decreet en moet worden toegepast.

Ik heb zelf, ik denk als vorm van goed bestuur, wat uitstel gegeven in het begin. Ik heb niet gezegd dat in juli of augustus bijeengekomen moest worden, want dan zijn er mensen op vakantie. Ik heb gevraagd om te wachten tot september. Maar goed, in september is die gemeenteraadszitting niet doorgegaan. Ik neem aan dat de consensus die er is, ook nageleefd wordt en dat mijn vertrouwen niet geschonden wordt, want anders moet ik zelf weer overgaan tot het nemen van maatregelen, en ik hoop dat niet te moeten doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de financiële evenwichtsvereisten van de beleids- en beheerscyclus bij de steden en gemeenten - 2201 (2012-2013)

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Voorzitter, minister, collega's, de volledige studie van Belfius over de budgetten 2013 is opnieuw beschikbaar. We kijken er elk jaar reikhalzend naar uit, want het is een heel interessante studie.

We wisten al uit andere berichtgeving dat de meeste steden en gemeenten in 2013 een algemeen negatief resultaat laten optekenen. De studie geeft ook aan dat er een algemeen tekort is van 3,6 procent op het eigenlijke dienstjaar, althans volgens de oude regeling.

Maar ik heb het niet daarover. Ik wil het even hebben over het gedeelte van de studie die wat inzicht verschaft op de financiële evenwichtsvereisten van de beleids- en beheerscyclus (BBC). Die zijn dubbel. Het resultaat op kasbasis moet voor elk jaar positief zijn of minstens op nul staan. En de autofinanciering moet tegen 2019, het einde van de cyclus, positief of nul zijn.

In de schriftelijke versie van mijn vraag heb ik het steeds over 100 gemeenten, maar dat moeten er 99 zijn. 99 van de 119 gemeenten die in 2013 met de BBC hebben gewerkt, zijn in de studie van Belfius verwerkt. Bij 87 daarvan zijn de uitgaven groter dan de ontvangsten, wat een gezamenlijk tekort geeft van 124 euro per inwoner voor het boekjaar 2013. Op zich is dat niets nieuws onder de zon, zij het natuurlijk dat het op een andere manier tot stand komt, want nu zitten ook de zogenaamde buitengewone dienstcijfers van vroeger erin.

Dat tekort wordt rechtgetrokken, zoals dat ook vroeger het geval was, door het gecumuleerde resultaat van de vorige boekjaren. Als men dat in rekening brengt, zien we dat de 99 gemeenten een gezamenlijk beschikbaar positief resultaat op kasbasis hebben van 127 euro per inwoner. 'Beschikbaar' omdat men ook de onbeschikbare reserve daar nog eens aftrekt. Dat is niet altijd evident, maar het is wel te begrijpen.

Dit jaarlijkse resultaat op kasbasis is één van de twee evenwichtsvereisten, maar daar maak ik me nog niet veel zorgen over. Voorlopig vallen daar nog weinig conclusies uit te trekken. Ik maak me iets meer zorgen over de tweede vereiste, want die ziet er minder rooskleurig uit. De autofinancieringsmarge is een graadmeter voor de mate waarin een bestuur bijkomende leningen kan aangaan. Het gaat niet langer over de klassieke leningen die we moesten aanwenden om de buitengewone dienst te financieren. Voor investeringen nu, worden die bijkomende leningen aangegaan ter financiering van het evenwicht op thesaurieniveau. Vroeger kenden de steden en gemeenten die absoluut niet, er mocht zelfs niet worden geleend om een thesaurieschuld aan te gaan. Vandaag is dit wel het geval wegens de nieuwe boekhoudregels. Dit is dus niet onbelangrijk.

Uit de resultaten van de studie blijkt dat 99 budgetten van de pilootgemeenten in het rood gaan, samen althans. 61 gemeenten tekenen in hun budget voor 2013 namelijk een negatieve autofinancieringsmarge op. 61 gemeenten op 100 zou natuurlijk 61 procent zijn, 61 op 99 zal allicht hetzelfde percentage opleveren. 61 procent van de gemeenten tekent in het budget voor 2013 dus een negatieve autofinancieringsmarge op. Het levert een gezamenlijke negatieve autofinancieringsmarge op van 19 euro per inwoner.

Uiteraard ben ik geïnteresseerd naar uw inzichten bij de beide aspecten van de evenwichtsvereisten, maar vooral de tweede boeit mij wel. In welke mate trekt u uit deze studie, of uit de gegevens die u misschien ook al van uw diensten hebt gekregen, een conclusie? Wellicht is het vandaag nog te vroeg om conclusies te trekken. Ik vraag dat eigenlijk ook niet, ook al staat het in de schriftelijke versie van mijn vraag: zo'n zin is sneller geschreven dan het misschien passend is. De vraag is wat vandaag uw inzichten zijn. Hebt u iets vernomen dat u nog niet wist? In welke mate zijn uw inzichten sterker dan vroeger? En als u al zou afleiden dat er een probleem dreigt te ontstaan, dan beseffen we allicht beiden dat bij een probleem op het niveau van de autofinanciering, structurele maatregelen zich zullen opdringen. Kunt u al een eerste tip van de sluier lichten mocht dit structurele probleem zich voltrekken?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, mijnheer van Rouveroi, dit is natuurlijk een probleem dat we al diverse keren, en niet zelden op uw aangeven, besproken hebben. Ik neem aan dat we niet meer moeten ingaan op de financiële problemen en de oorzaak ervan. U hebt dat ook niet gedaan en ik meen dat ze ondertussen genoegzaam gekend zijn. U hebt op correcte wijze weergegeven wat het onderscheid is tussen het resultaat op kasbasis enerzijds en de autofinancieringsmarge anderzijds, die positief moet zijn op het einde van de planningsperiode.

De resultaten van de Belfius-studie bevestigen, dat is niet onverwacht, de moeilijke financiële situatie van de lokale besturen. De cijfers tonen aan, op basis van een groot aantal begrotingen, dat het resultaat op kasbasis van de Vlaamse gemeenten in 2013 slechts positief is dankzij de overschotten uit het verleden en dat de autofinancieringsmarge van de Vlaamse gemeenten in 2013 negatief zou zijn. Het gaat dus over 2013 alhoewel we het met de autofinancieringsmarge hebben over het einde van de periode. Uiteraard moeten we daarvoor de plannen van de gemeenten kennen en die hebben we nog niet, we kunnen er dus geen commentaar op geven.

Het ABB komt – maar alles is voorlopig en in voorwaardelijke wijs – tot vergelijkbare, maar toch licht andere ramingen. De vooruitzichten zijn dat er een negatief resultaat zou zijn van het boekjaar 2013, maar dat de autofinancieringsmarge, in tegenstelling tot de Belfius-cijfers, wel nog licht positief zou zijn. Het zijn dus, zoals u zelf ook zei en ik dank u daarvoor, voorlopige cijfers. We hebben nog niet de cijfers zoals we ze zouden moeten hebben, met BBC zullen we veel sneller dat soort conclusies kunnen trekken. We zijn daar trouwens ook mee bezig in het Overlegcomité, we bezorgen de data om te komen tot het bepalen van het ESR-vorderingsaldo.

U vraag naar mijn conclusies. Wel, ik heb samengezeten met de VVSG over de financiële situatie. De BBC op zich wordt niet in vraag gesteld, niemand doet dat. Er moet natuurlijk worden begroot op een manier die toelaat om op lange termijn te zien dat er evenwichten zijn. We zitten trouwens ook met ‘sixpack’ en ‘twopack’ en de hele implementatie daarvan. De lidstaten en in ons geval de deelstaten, entiteit 2, moeten allemaal in de pas lopen. Het is een goede zaak – dat is een conclusie die ik trek – dat we de BBC hebben ingevoerd. Het is een zaak van vooruitziendheid geweest. De BBC-normen hebben het voordeel dat ze financiële positie van de lokale besturen op langetermijnperspectief tonen. Dat maakt van de BBC, zowel voor de individuele gemeenten als voor de totaliteit van de Vlaamse lokale besturen, een goed sturingsinstrument en kompas. De gehanteerde normen, en zeker de autofinancieringsmarge als norm voor een duurzame financiële gezondheid, moeten mijns inziens overeind blijven.

We hebben dus samengezeten met de VVSG en die meent dat er een aantal aspecten zijn die onbedoelde effecten hebben en vraagt of er kan worden gepraat over het milderen ervan. We hebben vergaderd in plenum met de voorzitter van de VVSG, die weliswaar pas na het afsluiten van de vergadering is kunnen toekomen, en met de directeur en enkele bestuurders van de VVSG. We hebben afgesproken dat we de situatie van de lokale financiën permanent zouden monitoren, dat we zouden nagaan in welke mate de investeringen van de gemeenten op peil kunnen worden gehouden.

Er zijn al twee technische vergaderingen geweest, de bijeenkomsten gebeuren niet meer in plenaire zitting. Er wordt bekeken of bepaalde aspecten van de norm kunnen worden gemilderd zonder dat we de duurzaamheid van de financiën op de helling zetten. Dat is evident, want niemand betwist dat dit het langetermijnperspectief is dat moet worden gehanteerd. Op dit ogenblik is het al vrij concreet, maar ik kan er nog niet veel meer over zeggen. Er komt misschien een besluit van de Vlaamse Regering om bepaalde aspecten bij te spijkeren, maar, ik herhaal, met behoud van de essentie. Hierover moet advies worden verleend door de Inspectie van Financiën en dat moet natuurlijk ook nog op de agenda van de regering komen.

Het is nu ook zaak dat er efficiëntieoefeningen plaatsvinden. Ik ga hier nu niet dieper op in, want we hebben het hier al herhaaldelijk over gehad. Ze worden op heel veel plaatsen gedaan. Ik zie dat er heel veel steden en gemeenten zijn die hun apparaat en hun taakstelling tegen het licht houden. Ze stellen vragen bij bepaalde uitgaven. Ik zie vandaag dat de burgemeester van Lubbeek – en ik zeg dit niet omdat het een partijgenoot is – zegt dat hij met een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (PWA) zit waarvan hij de kostprijs in vraag stelt. Ik ben vergeten over hoeveel mensen het gaat, 10, 12 of 14, maar de kostprijs is niet langer proportioneel. Iedereen kan wel voorbeelden uit zijn stad of gemeente opsommen.

Dit zijn volgens mij de belangrijkste conclusies. We hebben het daarstraks, toen u hier nog niet was, ook gehad over de druk op de gemeentelijke financiën en het Gemeentefonds. Ik

heb in alle eerlijkheid gezegd dat in de huidige constellatie de toename ervan er niet in zit. Iedereen hier aan tafel beseft dat ook heel goed. De Vlaamse financiën gaan moeilijke tijden tegemoet. Zelfs bij een grote economische groei wordt het in 2016 2 miljard euro minder. Dat wordt een zeer zware oefening voor wie er dan ook moge besturen. Bij de regeringsvorming in 2014 zal dit op tafel liggen en zullen er ongetwijfeld keuzes moeten worden gemaakt.

Voorlopig gaan we enerzijds in dezelfde richting als Belfius, anderzijds heeft het agentschap met betrekking tot het Agentschap voor Facilitair Management (AFM) iets andere verwachtingen. Maar ik zal nu geen uitspraken doen over wat het nu eigenlijk is met betrekking tot 2013. We zitten rond de tafel met de VVSG om een permanente monitoring te doen en om op korte termijn te bekijken of er milderende maatregelen kunnen worden genomen, zonder dat de essentie van de regelgeving op de helling wordt gezet.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wordt vervolgd.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: We moeten ons inderdaad zorgen maken over de investeringen van de gemeenten. Minister, het doet mij plezier te vernemen dat u proactief kijkt of u daarop zult kunnen inspelen. Het uur van de waarheid zal er komen wanneer de begrotingen en de beleidsplannen zullen worden ingeleverd. Daaruit zal duidelijk blijken wat de gemeenten de volgende vijf jaren zullen investeren. Dat zal heel gemakkelijk becijferbaar zijn. Maar je kunt niet alles in een beleidsplan opnemen. Als je bijvoorbeeld in je achterhoofd denkt aan een belastingverhoging na de verkiezingen, is het politiek gezien zeer moeilijk om dat in een beleidsplan op te nemen. Nu kun je moeilijk stellen dat je in 2019 een belastingverhoging zult doorvoeren. Dat is bij wijze van spreken politieke zelfmoord.

Dat kostte destijds veel zaken op, vooral bij continuïteit van bestuur. Dat moet toch ook in overweging worden genomen. Een gemeente is geen echt bedrijf. Er spelen altijd politieke motieven mee. Het is zeer moeilijk om alles sec in een begroting te vatten. Daardoor zullen er in de toekomst problemen ontstaan. Zo zal het u niet zijn ontgaan dat de wegenwerkers op dit ogenblik in benarde papieren zitten. Als je weet voor welke prijzen zij 'insteken', kan ik mij niet inbeelden dat dit nog winstgevend is. Er zullen bedrijven in moeilijkheden komen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn. Dit is een zeer omvattend probleem.

Minister, ik wens u veel geluk bij uw zoektocht naar een beetje marge. Want dat is het wat de meeste gemeenten vragen: er moet, zonder de grote doelstellingen uit het oog te verliezen, marge worden gegeven aan de gemeenten om uiteindelijk toch nog een investeringsbeleid te kunnen voeren. Daar hangt de economie van Vlaanderen voor een deel van af.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het spanningsveld tussen planlastvermindering en sectorale doelstellingen
- 2202 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, ik heb het over de kinderziekten van de implementatie van de beleids- en beheerscyclus (BBC). Daardoor hebben ook de eigen administraties het wel eens moeilijk met het inpassen van andere methoden inzake de onderlinge omgang tussen overheden. Dat is de achtergrond van mijn vraag.

Er was de voorbije maanden een felle discussie tussen de gemeentelijke sportsector, met hun sportdiensten, en Bloso, de bevoegde Vlaamse administratie. Die discussie is niet echt in de openbaarheid gekomen. Ze ging over de vertaling van de Vlaamse prioriteiten met betrekking tot sport, en de manier waarop over die Vlaamse prioriteiten moest worden gerapporteerd aan het Bloso. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de vertegenwoordiger van de gemeenten, was heel erg boos omwille van de sluipende wijze waarop de oude mentaliteit, de oude planlast of de oude rapportageverplichting toch weer binnensloop in het systeem.

Ondertussen heb ik vernomen dat er een doorbraak zou zijn in dat dossier. Maar, minister, ik vind het wel typerend. In een vorig punt zei u nog dat u niet de vakminister bent en dat u niet aan tafel kunt gaan zitten met een vakminister om te onderhandelen. Dat is ook hier ongetwijfeld het geval. Maar de gemeenten hebben er alle belang bij dat de implementatie van de rapportage van de vertaling van die beleidsprioriteiten voor alle verschillende bevoegdheidsdomeinen op een zo eenvormig mogelijke manier gebeurt. Anders wordt het onoverzichtelijk en onwerkbaar. Minister, het is ook voor uw eigen beleid schadelijk omdat het uw beleidsvisie, de integrale aanpak, ondermijnt.

Minister, hoe reageert u op de verzuchtingen van de VVSG en het Instituut voor Sportbeheer (ISB) naar aanleiding van de Bloso-richtlijnen aan de gemeenten met betrekking tot de rapportage? Vindt u dat deze richtlijnen passen in uw doelstellingen inzake planlastvermindering? Zo niet, hoe is dit te verklaren en hoe kan het worden bijgestuurd? Kregen of krijgen de lokale besturen ook binnen andere sectoren dergelijke richtlijnen? Komt er een eenduidige implementering en communicatie over de regelgeving en de beschikbare instrumenten over de sectoren heen? Zullen de administratieve lasten voor de lokale besturen daadwerkelijk verminderen? U weet dat critici, ikzelf inbegrepen, vrezen dat de hele operatie wel eens niet zo veel vermindering van de planlast zou kunnen opleveren en dat de stapel papier – al dan niet digitaal – misschien helemaal niet kleiner zou worden, vooral omdat er een verschuiving dreigt van de plannen naar de rapportageverplichting. Onderschrijft u het pleidooi van de VVSG en het ISB voor een versterkt vertrouwen in de lokale besturen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Mijnheer Caron, u stelt een zeer interessante vraag. Ik vond op de website van het Departement Bestuurszaken een brief, die morgen op de raad van bestuur van de VVSG zal worden voorgelegd. Die brief, bedoeld voor de colleges van burgemeester en schepenen van de Vlaamse gemeenten, gaat over de implementatie van planlasten. Er staat zeer duidelijk in uitgelegd hoe de gemeenten aan de slag moeten gaan met de nieuwe regelgeving. Dat is een heel mooi initiatief. Als je dat leest, zie je dat de VVSG daarin betrokken was. Het is goed dat de gemeenten er dan toch minstens al aandacht voor hebben gehad. Ze zullen die brief ook wel opsturen, neem ik aan, hij zal niet enkel op de website staan. De brief legt punt na punt heel mooi uit wat ze moeten doen om op alle mogelijke subsidies aanspraak te kunnen maken.

In de brief stond echter wel één ding waarvan ik een beetje schrok, namelijk het punt 4: “Mogen nog bijkomende gegevens en documenten opgevraagd worden door de Vlaamse administraties of meegegeven worden door de lokale besturen? Het meerjarenplan 2014-2019 dat uiterlijk op 15 januari 2014 aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur digitaal bezorgd moet worden, kan na die datum niet meer aangevuld worden. Het opvragen van extra informatie door de Vlaamse administraties of het aanleveren van extra gegevens door de lokale besturen is na de indiening van het meerjarenplan niet meer mogelijk”.

Ik vond dat bijzonder streng. Ik weet ook wel dat die datum van 15 januari in het decreet staat, maar voor een decreet dat wij nu voor de eerste keer gaan toepassen, vond ik dit bijzonder streng. Hoe zal dit worden toegepast? Is het werkelijk zo streng bedoeld als het in de brief staat?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Collega's, dit is inderdaad een interessante vraag. Maar de heer Caron heeft laten aanvoelen dat de zaak grotendeels ontmijnd is. Het is goed dat het wordt aangekaart.

De planlastvermindering is een goede zaak en heeft ook effect. We zitten nu wel nog in een overgangsfase. Voor een antwoord op de laatste vraag, naar de effecten, is het nog te vroeg.

De casus Bloso is een goede casus gebleken omdat hij de partijen bij elkaar heeft gebracht. Er is niet alleen de brief van Bestuurszaken waaruit mevrouw Brouwers citeerde. Er is ook een overleg geweest tussen Bloso en het ISB. Dat staat op de website gepubliceerd. Ik neem aan dat u dat hebt, anders bezorg ik het u. De plooiën zijn gladgestreken en de afspraken zijn gemaakt.

Een aantal gemeenten hebben het iets te licht aangepakt. Zij formuleerden per beleidsprioriteit, ook voor sport, één actie, en dan nog letterlijk de actie die was opgenomen als Vlaamse beleidsprioriteit. Bloso was anderzijds van zijn kant wellicht te dirigistisch en wou een beetje te ver gaan. Het was een beetje actie-reactie, of de twee tegelijk – ik laat dat in het midden en wil ook geen oordeel uitspreken.

Ik heb toen het initiatief genomen en heb minister Muylers hierover gecontacteerd. Er is nu een permanente werkgroep op ambtelijk niveau waar de verschillende betrokken administraties de velen stemmen en ervaringen uitwisselen. Ook Bloso is daarbij. Er is een website met ondersteunend materiaal. Er zijn ook een telefoonlijn en een e-mailadres voor tweedelijns-ondersteuning. Voor Bloso is dit daarmee opgelost.

De vergadering met het kabinet-Muylers, het ISB, de VVSG en Bloso vond plaats op 2 juli 2013. Als ik het verslag lees, krijg ik het gevoel dat de zaak opgelost is. Daarmee, mijnheer Caron, is uw tweede vraag achterhaald. Bloso vroeg om de acties concreter te maken en duidelijker te omschrijven. Maar Bloso ging te ver in zijn voorbeelden, en dat was dan weer betwistbaar vanuit de visie achter de planlastvermindering.

Ook binnen andere sectoren zijn richtlijnen uitgeschreven over de invulling van de sectorale regelgeving. Zo heeft het flankerend onderwijsbeleid een omzendbrief gestuurd, en ook het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) heeft dat gedaan. Dat zijn dus telkens verduidelijkingen van de sectorale regelgeving. Die zijn er vaak gekomen op vraag van de lokale besturen om verduidelijking te krijgen.

In het kader van mijn coördinerende opdracht heb ik mijn administratie, samen met de VVSG, een gezamenlijk schrijven laten opstellen voor de lokale besturen. Daarin worden de meest voorkomende vragen en antwoorden opgesomd.

Mevrouw Brouwers, het zou niet wijs zijn om in mijn antwoord te zeggen dat men de datum niet moet respecteren. Ik neem aan dat er informeel altijd wel enige soepelheid aan de dag kan worden gelegd, maar we moeten daar niet van uitgaan. Denk aan de invoering van de BBC in een aantal steden en gemeenten. Men zei toen ook dat de soep niet zo heet zou worden gegeten als ze werd opgediend en dat er nog tijd was. Maar dan kwam men plotseling in tijdnood. Zo gaat dat met alle nieuwe regelingen. Zeggen dat het er niet toe doet, zou een foute opstelling zijn.

Anderzijds weet ik dat mijn agentschap altijd oplossingen probeert te vinden, maar zij moeten natuurlijk ook de zaak kunnen verwerken. Een aantal zaken moet je nu eenmaal binnen krijgen. Een aantal gemeenten – en het zijn altijd dezelfde – hebben geen enkele discipline. Kijk maar hoeveel rekeningen van 2012 we nog altijd niet binnen hebben. Met de BBC zal dat niet meer kunnen. Men zal de rekening moeten verwerken in de begroting 2014. Dat is toch logisch? Maar op het Overlegcomité vraagt men mij de rekeningen van de lokale besturen voor 2012. Maar ze sturen ze niet op, of ze hebben ze nog niet goedgekeurd. In het kader van een goed bestuur mogen we toch vragen dat steden en gemeenten die elementaire dingen doen. In de privésector moet dat evenzeer gebeuren.

We zullen dit bekijken met de nodige zin voor oplossingen. Anderzijds staat in datzelfde punt 4 dat ze doorlinks mogen maken, dat ze uitgebreidere documentatie of gegevens mogen toevoegen in de bijkomende velden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Bedankt, minister. Het dossier was inderdaad al een stukje doorgeschoven. Ik heb ook kennisgenomen van die brief. Ik ben in zekere zin blij dat het gebeurd is, omdat het bij de start van een dergelijk ingrijpend verhaal nodig is om dat te doen. Het is beter dat we nu dit soort kleine incidentjes hebben. Dat klaart een en ander uit. Het is beter om het hele proces een goede start te geven.

Ik ben blij dat u initiatief genomen hebt voor dat overleg, dat u dat overgenomen hebt en uw collega betrokken hebt. Onze Vlaamse administratie moet leren om soms op een aantal terreinen wat minder dirigistisch te zijn. Dit is een goed voorbeeld van goed bestuur en van een goede aanpak om BBC op de juiste weg te leiden. Ik dank u daarvoor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing door gemeentebesturen van de taalwetgeving - 2208 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, dit thema is een tijdje geleden opnieuw onder de aandacht gekomen, doordat het gemeentebestuur van Menen, waar onze collega Fournier burgemeester is, beslist heeft dat vanaf 1 januari 2014 loketbedienden ten aanzien van burgers enkel nog het Nederlands mogen gebruiken. Desgevallend zou met tolken en pictogrammen gewerkt kunnen worden.

De aanleiding, zo hebben we van haar vernomen, is dat het de spuigaten uitloopt en dat anderstalige inwoners het vanzelfsprekend vinden dat zij in hun taal aan het loket bediend worden. Als ik het een beetje cynisch mag zeggen: Menen gaat van een de facto faciliteitenstatuut naar een wettelijk statuut zoals het geregeld is in de taalwetgeving inzake bestuurszaken.

Daar is – dat is traditioneel zo – nogal wat heisa over ontstaan. Heel wat mensen deden daar nogal meewarig over, met als culminatiepunt het optreden van de Europese commissaris Karel De Gucht in het tv-programma Reyers Laat, waar hij mevrouw Fournier eigenlijk belachelijk heeft willen maken. Nochtans zegt mevrouw Fournier enkel: de wetgeving is de wetgeving, en ik pas die toe.

Of hij nu van CD&V of van Open Vld is, speelt eigenlijk geen rol. Hij zat daar als Europees commissaris en heeft mevrouw Fournier belachelijk willen maken, door te stellen dat ze niet zo zwaar moest tillen aan die wetgeving. Als we die redenering eens zouden kunnen toepassen op een aantal Europese richtlijnen en aan de heer De Gucht laten weten dat wij het in Vlaanderen niet zo eens zijn met een aantal Europese beslissingen en wij die naast ons neerleggen, denk ik niet dat dat zou pakken, minister.

In de hele heisa die is ontstaan, probeert men dan weer het beeld op te hangen van Vlaanderen als een bekrompen, niet vooruitstrevend, niet progressief, provincialistisch nest. Dat heeft mij enorm gestoord.

De taalwetgeving is de taalwetgeving, en wij zijn daar zelf voor bevoegd, collega's. Buiten de faciliteitengemeenten zijn wij als Vlaams Parlement en Vlaamse Regering zelf bevoegd voor de taalwetgeving inzake openbare besturen. Als er mensen zijn die vinden dat de bestaande

taalwetgeving te strak en te streng is, moeten ze maar een voorstel van decreet indienen. Maar dat zie ik nog niet meteen gebeuren, omdat men dan de toorn over zich riskeert te krijgen dat men een essentiële verworvenheid op de helling zet. Men moet dan wel eens kiezen.

Het geval Menen toont aan dat sommige gemeentebesturen, die in het verleden te laks geweest zijn in de toepassing van de taalwetgeving, door een tegemoetkoming aan anderstalige inwoners, nu vaststellen dat ze daarin veel te ver zijn gegaan. Het resultaat is dat anderstalige inwoners het vanzelfsprekend vinden dat zij ook in hun taal – in dit geval meestal het Frans – geholpen kunnen worden, ook aan het loket, wat contra de wet is. De burgemeester van Menen, die nu eens de wet gaat toepassen, krijgt nu alle bagger over zich heen. Ik begrijp dat eerlijk gezegd niet.

Naar aanleiding van de heisa heeft De Standaard een kleine rondvraag gedaan, om te zien hoe een aantal gemeentebesturen het fenomeen van een groeiend aantal anderstaligen aanpakt. Ik heb toch wel de wenkbrauwen gefronst toen ik las wat de burgemeester van Wervik verklaarde: “De loketbedienden vragen altijd eerst: ‘Begrijpt u Nederlands?’ Als dat echt niet het geval blijkt, is het toegelaten om over te schakelen op een andere taal. We hebben ook gedacht aan pictogrammen en gebarentaal, maar we geloven er niet echt in.” In Wervik schakelt men dus gewoon over op een andere taal. Excuus, maar dat is onwettig. Dan moet men maar de wet veranderen. Zelfs in Antwerpen lezen we dat mevrouw Homans zegt: “De bestuurstaal is het Nederlands, maar we gaan er ook niet absurd aan vasthouden. Pictogrammen of gebarentaal, ik geloof er niet meteen in. Dan kan je evengoed Frans spreken.” Het is van je vrienden dat je het moet hebben. Ik citeer Willy Segers, burgemeester van Dilbeek: “Wij hebben hier ook pictogrammen, omdat er soms niets anders werkt. Maar soms moet een andere taal ook mogelijk zijn: bijvoorbeeld om uit te leggen waar je Nederlands kan leren.”

We zitten hier toch wel met een fundamenteel debat, minister. De taalwetgeving is wat ze is. Ik begrijp niet dat een burgemeester die erkent dat ze eigenlijk te laks is geweest, met gevolgen die ze niet heeft voorzien of gewild, en die nu de taalwetgeving toepast, aan de schandpaal wordt genageld.

De regelgeving is de regelgeving. Het gaat heus niet om een toerist die even het gemeentehuis komt binnenlopen en een kaart van het fietsroutenetwerk komt vragen. We weten heel goed waarover we het hebben, namelijk een groeiend aantal anderstalige inwoners in een aantal gemeenten, waar gemeentebesturen beslissen om het toch maar in hun taal te doen, omdat die mensen toch geholpen moeten worden. Dat is de omgekeerde wereld. Wie zich gaat vestigen in een regio waar een bepaalde taal de bestuurstaal is, weet dat ook. Als u naar Italië gaat wonen, zult u daar ook niet in het Nederlands terechtkunnen. Misschien één keer, om u te helpen, maar niet als u een inwoner bent die daar al vijf, tien, vijftien, twintig jaar woont. Het toepassen van de taalwetgeving is primordiaal.

Trouwens, als we die taalwetgeving lossen, waar halen wij dan nog het recht vandaan om vanuit Vlaanderen te eisen dat in de Brusselse gemeentebesturen, gewestdiensten, de zorginstellingen, openbare ziekenhuisinstellingen, OCMW's en dergelijke meer de taalwetgeving wordt toegepast, terwijl in Vlaanderen zelf de taalwetgeving met de voeten wordt getreden en dat door bepaalde kringen nog wordt aangemoedigd ook? Dat is het dilemma waar we voor staan. Als we de wet zelf aan onze laars lappen, verliezen wij elk gezag om ten aanzien van Brussel te eisen dat de taalwetgeving er wordt toegepast.

Minister, hebt u zicht op de wijze waarop de Vlaamse gemeenten de taalwetgeving correct toepassen? Zo niet, bent u van plan de wijze van toepassen van de taalwetgeving in kaart te brengen? Bent u bereid de gemeenten erop te wijzen dat de taalwetgeving van openbare orde is en bijgevolg uitsluitend het Nederlands door de gemeentelijke diensten kan worden gebruikt? Denkt u erover na om de gemeenten die met een toenemende anderstaligheid te kampen hebben, een soort draaiboek ter beschikking te stellen, dat hen in staat stelt om op een adequate manier om te gaan met anderstaligheid, maar wel met respect voor de geldende regels?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil een korte informatieve aanvulling doen. Ik ben afkomstig van Wervik. Ik heb er mijn kinder- en jeugdjaren doorgebracht en heb er nog steeds veel familie, ook in Menen.

De problematiek hier is verschillend met die van andere Vlaamse gemeenten, waar de taalstrijd bij wijze van spreken tot op vandaag doorwerkt. In Menen en Wervik heb je veeleer te maken met Fransen, niet met Walen. Menen is een gemeente die in belangrijke mate ook een commerciële functie heeft voor de Fransen van net over de grens. U moet op zaterdag of zondag maar eens naar Menen gaan. U zult uw ogen niet geloven, hoeveel Fransen daar rondlopen.

Het is een zeer specifieke systematiek, die ook met armoede te maken heeft. Heel veel van die Fransen zijn aangetrokken door de zoektocht naar werk, die in Frankrijk nog grotere proporties aanneemt dan bij ons. De thematiek is dus van een andere orde. Ik doe fundamenteel niets af aan uw betoog over het gebruik van het Nederlands, mijnheer Van Hauthem. Ik vind ook dat we daar moeten naar streven. Maar het is een thematiek die zo dominant is, dat die niet zomaar op te lossen is. Ik geef dat maar even mee, om de problematiek in haar complexiteit te schetsen.

Ik vind wel dat je van iemand die net aankomt, niet kunt verwachten dat die Nederlands spreekt. Daarvoor hebben we inburgeringscursussen en -verplichtingen, zodat mensen na een zekere tijd wel Nederlands spreken. Dat procesmatige en die geleidelijkheid staan niet letterlijk in onze taalwetgeving, maar zijn wel een maatschappelijke realiteit.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Wij hebben in Vlaanderen één groot nadeel, dat eigenlijk ook een voordeel is, namelijk dat wij veel talen kunnen spreken. Daarenboven zijn wij zeer galant. Als iemand iets niet begrijpt, hebben wij soms de hoffelijkheid om die persoon toch te helpen en te woord te staan in de eigen taal. Dat heeft volgens mij meer te maken met toegiften die wij zelf doen, dan met een foute interpretatie van de taalwetgeving. Want als er inderdaad van die rabiate Vlamingenhaters komen, die denken dat ze Frans moeten spreken om zich te onderscheiden van de Vlamingen, is dat absoluut onmogelijk, natuurlijk. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

U bent ook een zeer galante man, mijnheer Van Hauthem. Als er een mooi meisje naar uw kantoor komt en ze stelt u een vraag in het Frans, en u ziet dat ze er niets van begrijpt, zult u dan de moed hebben om met een pictogram en zo meer te beginnen? Dat is kolder. *(Opmerkingen)*

De heer Joris Van Hauthem: Wat u nu vertelt, is kolder. Dat is juist.

De heer Marc Vanden Bussche: Dat is wel waar wij mee geconfronteerd worden.

De heer Joris Van Hauthem: Dus voor een mooi meisje mag het, en voor een lelijk niet? *(Opmerkingen. Gelach)*

De heer Marc Vanden Bussche: Ik zal het nog anders zeggen. Je hebt twee lelikaards die trouwen en je zegt ‘u mag de bruid kussen’, maar er is niemand die reageert, omdat geen van beiden begrijpt wat je zegt. Dan zul je misschien wel eens in het Frans zeggen dat ze elkaar een zontje mogen geven. *(Opmerkingen)*

Dat is de praktijk waarmee wij geconfronteerd worden. Dat kun je niet vatten in wetten. Wij zijn intussen wel dermate geëmancipeerd dat wij daar van niemand lessen over moeten krijgen.

Minister, ik ben ook benieuwd naar dat draaiboek waar de heer Van Hauthem naar vraagt. Wat stelt u zich daar dan bij voor? De taalwetgeving is er al, dan moet je toch geen draaiboek meer hebben? Ik ben benieuwd welk draaiboek u voor ogen hebt.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: Collega's, ik merk dat de verkiezingen met rasse schreden naderen. Soms wordt er gezegd dat de N-VA-gemeentebesturen onverdraagzaam zijn, maar dan zijn er ook anderen – zoals de heer Van Hauthem – die stellen dat de N-VA-gemeentebesturen veel te laks zijn en alles toelaten. Dat vind ik toch wel grappig. Enerzijds zijn we te streng en bijna rigide, en anderzijds zijn we veel te laks. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

U hebt dat wel degelijk gezegd, mijnheer Van Hauthem, en u verwijst naar collega's die ziek en afwezig zijn. Ik heb jaren in Groot-Bijgaarden gewerkt – een deelgemeente van Dilbeek zoals u ongetwijfeld weet. Ga maar eens naar het zwembad, ga eens naar de scholen, en daar zie je heel duidelijke opschriften. Alleen moet je uitzoeken hoe je daarmee omgaat. Het is de bedoeling van elk bestuur om te zorgen dat nieuwkomers de taal zo snel mogelijk leren. Het is duidelijk dat de wetgeving moet worden gerespecteerd. Het is niet goed om nu de zaken om te draaien.

Wat het bestuur in Menen heeft gedaan, is waarschijnlijk een reactie op wat ze vroeger te veel hebben toegelaten. Dat begrijp ik. Maar wat u nu zegt over al die andere besturen, is wat te overtrokken. Wie zijn de goede, wie zijn de slechte en wie zijn de slappelingen? Dat past in de campagnes die nu al zijn gestart. Aan dat spelletje doen we in Vlaanderen niet mee.

Mijnheer Joris Van Hauthem: Ik ben het debat over Menen niet gestart in de media.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De taalwetgeving is van openbare orde. Dat wil ik in alle duidelijkheid stellen. In deze zaak is het KB van 18 juli 1966, dat de coördinatie bevat van de wetten op het gebruik van talen en bestuurszaken, van toepassing en dat bepaalt: “Iedere plaatselijke dienst die in het Nederlandse, het Franse of het Duitse taalgebied is gevestigd, gebruikt uitsluitend de taal van zijn gebied voor zijn betrekkingen met particulieren, onverminderd de mogelijkheid die hem gelaten wordt aan de particulieren die gevestigd zijn in een ander taalgebied, te antwoorden in de taal waarvan de betrokkenen zich bedienen.”

Voor de gemeentes zonder bijzonder taalstatuut is het duidelijk dat ze zich ten opzichte van de eigen inwoners enkel in het Nederlands mogen uitdrukken. Ten opzichte van inwoners van een ander gewest wordt in een mogelijkheid tot uitzondering voorzien. Daaruit volgt dus dat aan inwoners die zich in een welbepaalde gemeente vestigen, mag worden gevraagd dat ze de vereiste inspanningen doen om de taal van het gebied waartoe ze behoren terdege eigen te maken. Doen ze dat niet, weigeren ze dat, dan zijn ze natuurlijk zelf verantwoordelijk voor het feit dat ze geen deel uitmaken van die gemeenschap, niet in dialoog kunnen gaan met de overheid en dat ze zelf de sociale cohesie verstoren, want de gemeente moet de taalwetgeving toepassen.

De dagelijkse praktijk is complexer. Het is heel logisch dat als een nieuwkomer toekomt, in alle redelijkheid een zekere tijd wordt gegeven aan de wensen om zich aan te passen. Je kunt dat doen door allerlei hulpmiddelen. Ik vind het wat jammer dat er is gefocust op gebarentaal en pictogrammen. Dat is een voorbeeld dat mevrouw Fournier heeft gegeven. Zij verdient lof voor de manier waarop ze met de taalwetgeving omgaat en voor het feit dat ze aan de alarmbel trekt, en voor het feit dat ze zegt dat er een scheefgegroeide toestand is en dat ze die wil rechttrekken.

Ze gaat daar op een correcte manier mee om. Je kunt twee dingen doen. Je kunt stom staan kijken en niets doen, of je kunt die mensen op de een of andere manier duidelijk maken wat ze moeten doen, hoe ze moeten handelen, dat ze Nederlands moeten leren. Dat kun je niet doen zonder enige dialoog. Je kunt stom naar elkaar blijven kijken, maar dat is niet de bedoeling.

Natuurlijk hebben cynici grapjes gemaakt over de pictogrammen en de gebarentaal, hoewel dat hulpmiddelen zijn die ook bij inburgering en integratie vaak worden gebruikt voor mensen die nog helemaal geen notie van het Nederlands hebben. Dat je tijdelijk en beperkt zoekt naar middelen, is heel logisch, maar dat doet niets af van het handhaven van de taalwetgeving. Het maakt die mensen duidelijk dat als ze daar willen blijven wonen, ze zich moeten integreren en de taal moeten leren.

In Menen is er een bijkomend probleem. Daar gaat het hoofdzakelijk over Fransen uit Frankrijk, en die kun je niet verplicht inburgeren. Dat is een heel andere situatie dan nieuwkomers uit derde landen. Ik ken Menen een beetje. In de barakken daar wonen hoofdzakelijk mensen uit Frankrijk. Die kun je niet verplicht inburgeren. Ik begrijp dat mevrouw Fournier aan de noodrem trekt en zegt dat het niet langer op die manier kan.

Mijnheer Van Hauthem, inbreuken op de taalwetgeving kan ik niet tolereren. Inbreuken op de taalwetgeving is één zaak, beslissingen nemen is een andere zaak. Er worden zelden besluiten genomen door gemeenten of colleges, die aan mij worden bezorgd, of waartegen een klacht wordt ingediend die aan mij wordt voorgelegd. Ontmoetingen aan een loket of omgaan met mensen is dagelijkse praktijk. Dat is iets helemaal anders dan een akte van bestuur, die voorwerp kan uitmaken van een klacht. Dat betekent niet dat mijn agentschap niet informeel het nodige doet en met het bestuur van Wervik contact neemt om te vragen wat er precies van aan is en om hen te wijzen op wat de wetgeving is.

De taalwetgeving is voldoende bekend. Er is de omzendbrief-Peeters, er is de omzendbrief van mijn voorganger, en er is door alle opeenvolgende ministers opgetreden wanneer er schendingen of klachten waren. Ik heb een leidraad gemaakt, en die begint met een uiteenzetting van de taalwetgeving. Die laat geen enkele twijfel. Die is verspreid in Vlaams-Brabant. We hebben die uitvoerig besproken in het kader van het integratie- en inburgeringsbeleid. Het is een heel goede leidraad.

In Menen zal er worden samengewerkt met het Huis van het Nederlands. Ik begrijp dat het niet vanzelfsprekend is voor een gemeentebestuur hoe daarmee om te gaan. Aan de kust zal het misschien ook goed zijn dat gemeentebesturen initiatieven nemen om hun ambtenaren daarin op te leiden. Het is niet evident om dat te doen.

Ik geef een praktijkvoorbeeld van het OCMW van Halle, dat werd bekroond voor de manieren die ze ontwikkelen om om te gaan met het handhaven van het Nederlands, ook voor steuntrekkers. Hoe leer je dat aan het personeelslid dat daarmee wordt geconfronteerd? Soms is het maar af en toe, in andere steden en gemeenten gebeurt dat vaker. Dat is niet vanzelfsprekend. De Huizen van het Nederlands hebben daarvoor de ervaring en expertise. Dat is ook wat in Menen zal gebeuren. Ik denk dat we daar goede resultaten mogen verwachten.

We hebben de leidraad gedrukt verspreid, maar die is ook online beschikbaar. De leidraad begint met de taalwetgeving uiteen te zetten en te beklemtonen. Ik zal met de nieuwsbrief nog eens aan alle gemeentebesturen zeggen dat de leidraad online ter beschikking is, dat iedereen er kennis kan van nemen. Voor zover nodig, zal ik beklemtonen wat de taalwetgeving is.

Je moet daarin worden getraind. Je moet het die mensen duidelijk maken. Ik heb ooit een OCMW-ontvanger gehoord die zei dat iemand steun kwam vragen en dat die na jaren nog altijd niet in het Nederlands met de mensen van zijn diensten kon spreken. Ja, na zeven of acht jaar is dat natuurlijk uitgesloten. Dit kan niet. Dus moet je daar in een beperkte overgangsfase kunnen voorzien. Je moet toch assertief en hoffelijk duidelijk maken dat dit het Nederlandse taalgebied is. Het moet niet leiden tot conflicten. De lijnen moeten heel duidelijk zijn.

Er zijn bepaalde hulpmiddelen met gebaren of pictogrammen, maar ook andere manieren om de mensen hoffelijk te ontvangen. Je moet ervoor zorgen dat er niet meteen fricties ontstaan. De meeste mensen zien in dat, als ze daarmee worden geconfronteerd, ze in het Nederlandse taalgebied wonen en dat ze zich moeten integreren en aanpassen.

Wat mij betreft, voert de burgemeester van Menen een beleid dat is gericht op sociale cohesie, en ik kan haar alleen maar alle steun toewensen. Ik vind dat we dat ook moeten doen. Daar moeten we absoluut niet mee spotten of er denigrerend over doen. Het is een zaak van taalwetgeving, van openbare orde. Als je dat op de helling begint te zetten, dan schuif je almaar meer op, en dat kun je niet toelaten. Manieren vinden om daar in de praktijk mee om te gaan, vergt een zekere expertise. Het vergt mensen die daarin behulpzaam kunnen zijn. Ik ben blij dat mevrouw Fournier daarvoor een beroep heeft gedaan op de Huizen van het Nederlands.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt echter niet geantwoord op de vraag of u bereid bent het een en ander in kaart te brengen. Verschillende situaties in verschillende gemeentebesturen vereisen verschillende soorten aanpak, waarbij de ene aanpak nog als goed kan worden gecatalogeerd – het is misschien niet de strikte toepassing, maar het loopt niet uit de hand – tot en met gemeenten waarbij men op eenvoudig verzoek overschakelt naar een andere taal, ook na zovele jaren.

Minister, ik denk dat er heel veel verschil bestaat tussen de aanpak van de gemeenten. Ik vroeg u of u dat in kaart wilde brengen. U hebt daar niet op geantwoord. Maar goed, u zult de gemeenten nog eens zeggen waar het op staat.

Minister, er is toch een minpuntje. We zitten nog altijd in de redenering dat wanneer anderstaligen bij ons komen om zich te vestigen – want het gaat om hen, niet om de toerist die een week komt logeren – wij er altijd van uitgaan dat wij ervoor moeten zorgen dat zij de taal kennen. Natuurlijk moet er een inspanning gebeuren. Dat is het punt niet. Als daar om een of andere reden niet in kan worden voorzien, vinden wij het logisch dat de persoon in kwestie de taal dan maar niet kent. Dat is de omgekeerde wereld. Dat vind je nergens ter wereld. Als u zich in Engeland zou vestigen, zou u het na een paar keer ook in het Engels moeten klaren. U zult niet moeten zeggen dat ze geen inburgeringscursussen of cursussen Engels geven. Ik vind dat de focus daar te veel op wordt gelegd.

Mijnheer Meremans, ik woon in Lennik, een buurgemeente van Dilbeek. Bij ons komen er anderstaligen wonen. Zij vinden het heel normaal dat ze in het Frans bediend worden in het gemeentehuis. Als dat niet het geval is, maken ze van hun oren, ook al wonen ze daar al vijf of tien jaar. Daarover gaat het. Laten we wel wezen. We weten heel goed over welke groep van mensen we het hebben.

Inderdaad, minister, ik ben blij dat u de burgemeester van Menen daarin steunt. De meewarige reacties komen van een aantal bekrompen mensen die blijkbaar een link in de evolutieleer hebben gemist. Daar komt het ongeveer op neer. We moeten hen ten strengste veroordelen. Het heeft geen pas. Een Europese commissaris mag hier een beetje met onze wetgeving komen lachen, maar verwacht wel dat we alles wat van Europa komt tot de punt en de komma uitvoeren. Wij lachen met onszelf: weg met onszelf, want wie we zijn, is niet goed in deze wereld. Dat betreurt ik ten zeerste.

Maar goed, minister, het is niet de eerste keer dat we daarover debatteren. Het zal wellicht ook niet de laatste keer zijn. Ik hoop dat u een poging doet om een rondvraag te doen bij gemeentebesturen om na te gaan hoe zij daar in de praktijk mee omgaan. Meten is weten. Dan kan men proberen daar een uniform beleid tegenover te zetten.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik wil vooreerst duidelijk stellen dat ik absoluut geen kritiek heb op mevrouw Fournier.

Minister, uiteraard probeer je eerst de taal van je gesprekspartner te spreken als je hem wat tegemoet wilt komen en eis je nadien pas dat hij die inburgeringscursus volgt.

Wij hebben één probleem. We kunnen aan de Walen die zich komen vestigen in Koksijde, eenvoudigweg niet vragen dat ze een inburgeringscursus volgen. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Dat is al een groot probleem op zich. Dan hebben we nog het probleem van de inwijkelingen, van de gepensioneerden: de mensen die een appartement hebben in Koksijde en zich daar definitief komen vestigen. Ze zijn vaak al wat op leeftijd en moeilijk te overhalen om een cursus te gaan volgen.

Voor uw gemoedrust, mijnheer Van Hauthem: we doen geen enkele toegeving in de correspondentie en documenten. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Het zou er inderdaad nog maar aan moeten mankeren. U kent me. Ik weet dat perfect. Geen brief, geen document, ook niet bij de verkiezingen. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Sommige partijen doen dat wel om de kiezers aan te schrijven. Daar doen wij niet aan mee.

Als we die taal toch eens gebruiken, is dat een toegift van ons, uit galanterie. Men mag ons niets in de schoenen schuiven.

Het is zeer moeilijk. Minister, men kan dat niet in een boek zetten. U verwijst naar de expertise die men daarin moet opbouwen. In zo'n gemeenschap aan de kust wordt die expertise door de jaren heen opgebouwd. Als er Franssprekenden naar onze clubs of verenigingen komen, worden ze in het begin opgevangen in het Frans. De mensen schakelen automatisch over op het Frans, dat is hen met de moedermelk ingegeven.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van Hauthem, ik kan die onderzoeken ter plaatse niet doen, ik ga dat ook niet doen.

Het verwondert me, mijnheer Van den Bussche, dat u zegt dat u zomaar die expertise hebt. Ik zal wel de leidraad en de taalwetgeving nog eens belichten. Ik zal ook nog eens herhalen dat de gemeenten een beroep kunnen doen op de expertise van de Huizen van het Nederlands. Een tijd geleden zei een schepen van De Panne dat ze ter zake ondersteuning nodig hadden; dat de mensen deskundige begeleiding nodig hadden. Het is misschien goed, mijnheer de administrateur-generaal, dat we die drie elementen en de inburgering nog eens opnemen in de elektronische brief.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de openbaarheid van bestuur en het doorverkopen van persoonsgegevens door gemeenten
- 2218 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over gemeenten die privégegevens doorspelen aan commerciële bedrijven
- 2221 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het doorgeven van privégegevens door gemeenten aan derden
- 2236 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, collega's, mijn vraag gaat over het doorverkopen van persoonsgegevens door gemeenten. De Privacycommissie klaagde enkele weken geleden aan dat de gemeenten privégegevens doorspelen aan commerciële bedrijven. Sommige gemeenten vragen zelfs geld voor die informatie. In de gemeente Destelbergen bijvoorbeeld, kan iedereen die het wil voor 20 euro per maand een overzicht krijgen van de verleende bouwvergunningen, inclusief adresgegevens.

Bij de betrokken gemeenten vinden ze dat dit tot de openbaarheid van bestuur hoort, al ziet de Privacycommissie dat anders. De wet op de openbaarheid van bestuur speelt hier volgens hen niet, omdat die wet dient om de burger inzage te geven in de werking van de overheid en niet om persoonsgegevens door te spelen voor commerciële doeleinden. De Privacycommissie geeft wel toe dat de wetgeving op het eerste gezicht een kluwen lijkt. Vooral een Vlaams decreet uit 2007 dat gemeenten autonomie geeft over het hergebruik van overheidsdocumenten, zorgt voor verwarring.

Minister, ik heb een en ander opgezocht. Vroeger was men van oordeel dat de wetgeving wel duidelijk was, maar dat alles eens goed moet worden herhaald. Ambtenaren en/of bestuurders zouden bepaalde zaken niet weten.

In 2008 stond dit onderwerp hier al eens op de agenda. Toenmalig minister voor Binnenlands Bestuur Keulen onderstreepte dat de wet op de openbaarheid van bestuur de burger inzagerecht geeft, maar nog geen afschriftrecht. Volgens toenmalig minister Keulen was het doorspelen van bouwvergunningen een brug te ver en ging het duidelijk om fouten. De openbaarheid van bestuur hield volgens hem niet in dat we alles zomaar op straat konden gooien.

Minister, collega's, de burger kan geërgerd zijn door die manier van werken, maar uiteraard kan hij voordeel halen uit de openbaarheid van bestuur, bijvoorbeeld wanneer de bedrijven kortingsbonnen geven. Niettemin ligt deze materie heel gevoelig en is enige bescherming toch op zijn plaats.

Minister, vindt u de regelgeving wel duidelijk? Hoe evalueert u het gebruik van bepaalde gemeenten om persoonlijke gegevens van de inwoners door te verkopen? Welke acties zult u ondernemen om eventueel misbruik aan banden te leggen? Bent u van plan sancties op te leggen aan de overtredende gemeenten?

Het doorgeven van adresgegevens aan private instellingen is één zaak, maar wat met gemeenten die persoonlijke gegevens gebruiken om hun eigen instellingen zoals scholen, rusthuizen enzovoort te promoten? Hebt u hier weet van? Hoe staat u daar tegenover?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, dames en heren, mevrouw De Ridder heeft de situatie geschetst. Ik schrok me een hoedje toen ik las dat sommige gemeenten tegen betaling lijsten van afgeleverde bouwvergunningen doorspelen aan bedrijven. Ik heb daar geen weet van.

Mensen dienen dus een bouwaanvraag in, krijgen hun vergunning en ontvangen kort nadien ongewilde reclame. De Privacycommissie stelde vast dat deze praktijk vooral in kleinere steden en gemeenten voorkomt. De grotere zouden het niet doen. Dat las ik in hun communiqué. Ik heb echter opgevangen dat andere betrokkenen bij de bouwaanvraag zoals architecten hetzelfde doen. Zo beschikt de Orde van Architecten over een database. Die lijsten zouden ook door gespecialiseerde firma's op de markt worden gebracht. Dat staat dan volledig los van de lokale besturen.

Hebt u zicht op die kanalen? We kunnen niet alle schuld bij de gemeentebesturen leggen. Er zijn er blijkbaar nog wel, maar ook andere instanties verspreiden gegevens tegen betaling. Kunt u dat controleren?

Hebt u een idee van het aantal Vlaamse gemeenten dat dit doet? Welke oplossing stelt u voor? Een nieuwe omzendbrief?

Kunt u duidelijkheid verschaffen aan de gemeenten? Kunt u hen uitleggen dat er geen openbaarheid van bestuur geldt wanneer privégegevens worden doorgespeeld voor directe marketing?

Mevrouw Annick De Ridder: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij graag aan bij de vraagstellers. De situatie is al geschetst. Verschillende mensen, zoals de heer Luc Martens, burgemeester en voorzitter van de VVSG, en Marino Keulen, toen hij minister was, hebben al gezegd dat het niet kan dat men tegen betaling gegevens doorgeeft.

De Privacycommissie zegt dat zij kan zeggen wanneer informatie die burgers aan de overheid ter beschikking stellen, aan derden mag worden doorgegeven. Hoe zit u dat? En op welke wijze zult u de gemeenten over uw standpunt inlichten? Zult u dat bijvoorbeeld via een omzendbrief doen? De heer Verfaillie had het er al over. In het verleden is dat niet gebeurd. Zou op die manier duidelijkheid kunnen worden verschaft, gesteld dat die er vandaag niet is? Blijkbaar is het zo dat sommige gemeenten – al dan niet terecht – handelen alsof de zaak zich in een grijze zone bevindt.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister, collega's, het probleem is er, want veel gemeenten publiceren ambtshalve de bouwvergunningen. Lange tijd was dat ook in mijn gemeente het geval. Het betreft een zaak van openbaarheid van bestuur. Er moet dan een openbaar onderzoek gebeuren. Een bouwvergunning moet bij een zo breed mogelijk publiek worden bekendgemaakt, want men moet de kans krijgen om uitleg te vragen en eventueel in beroep te gaan. Ik ben dus benieuwd te vernemen of u van oordeel bent of dergelijk document vertrouwelijk is. In dat geval zou dat een heel andere aanpak bij de gemeenten kunnen teweegbrengen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, zoals u vernam ik via de pers de praktijk die in de gemeente Destelbergen gangbaar was. Ook via de pers vernam ik dat de gemeente ermee is gestopt. Voor dit dossier heb ik dus geen actie ondernomen. Het verwondert mij wel dat die praktijk nog steeds gangbaar is, want zowel de Privacycommissie sinds 1999 en mijn voorganger in 2008, in antwoord op twee vragen om uitleg, hebben expliciet gesteld dat dit strijdig is met de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. In dat verband heeft de Privacycommissie enkele adviezen uitgevaardigd: advies 2/1999 van 11 januari 1999 en aanbeveling 2/2013 van 30 januari 2013. Voorts heeft de voorzitter van de Privacycommissie in een brief van 25 september 2013 het standpunt van de commissie herbevestigd: het hergebruik en het verstrekken van deze persoonsgegevens aan derden voor commercieel gebruik is in strijd met artikel 4 van de Privacywet. Ik treed daarin de Privacycommissie bij.

Wat de schending van het decreet Openbaarheid van Bestuur betreft, heeft mijn ambtsvoorganger, Marino Keulen, in de vragen om uitleg van collega Demesmaeker van 23 oktober 2008 en collega De Wachter van 29 oktober 2008 gewezen op artikel 13, 2° van dit decreet. Er werd over deze kwestie toen ook expliciet gecommuniceerd met de gemeenten. De antwoorden op de twee vragen om uitleg werden ter kennis gebracht van de gemeenten, via de elektronische nieuwsbrief 'Binnenland' van het Agentschap Binnenlands Bestuur. De besturen werden toen eveneens herinnerd aan de omzendbrief van 1 december 2006 inzake de openbaarheid van bestuur, waarin het Openbaarheidsdecreet werd toegelicht.

Zeer recent heb ikzelf ook geantwoord op een schriftelijke vraag van Vlaams volksvertegenwoordiger Meremans over het doorgegeven aan bedrijven van persoonsgegevens uit het vergunningenregister. In dat antwoord heb ik gewezen op een mogelijk probleem inzake de privacy met betrekking tot de regelgeving inzake ruimtelijke ordening zelf, meer bepaald met betrekking tot de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO). Artikel 5.1.2 stelt een openbaarheidsregeling vast voor vergunningenregisters waarin bouwaanvragen en stedenbouwkundige vergunningen, met inbegrip van persoonsgegevens, moeten worden ingeschreven. Het verplicht de gemeenten hun vergunningenregister voor iedereen ter inzage te leggen en er uittreksels uit te verlenen.

Artikel 5.1.6 van het VCRO bepaalt dat het vergunningenregister wordt beschouwd als een bestuursdocument zoals vermeld in het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. Dat lijkt dus de toepassing van dit decreet te impliceren en dat werd ook door toenmalig minister Keulen benadrukt, tenminste toch wat betreft het verlenen van kopies of afschriften van persoonsgegevens. Enerzijds schrijft artikel 5.1.2 een

openbaarheidsregeling voor de vergunningenregisters voor, anderzijds stelt artikel 5.1.6 dat het om een bestuursdocument gaat en de openbaarheidsregeling er van toepassing op is. Destijds heeft minister Keulen daarover gecommuniceerd aan de gemeenten. Ik heb dat aan minister Muyters laten weten. Ik weet niet of zijn administratie dat dossier al heeft bekeken. Misschien kunt u eens onderzoeken, voorzitter, of er ter zake een decretaal initiatief moet worden genomen. Ik laat een beetje in het midden of daar een spanningsveld is, maar op het eerste gezicht lijkt het wel zo te zijn.

Het decreet betreft het hergebruik van overheidsinformatie, wat volgens u voor verwarring zou zorgen, maar ik denk niet dat dat het geval is, want het moet samen worden gelezen met de privacywetgeving. Het betekent dat wanneer gemeenten zouden beslissen bestuursdocumenten ter beschikking te stellen van derden voor hergebruik, wat in casu het hergebruik betekent voor een ander doel dan dat waarvoor de documenten door de overheid geproduceerd werden, er sprake is van een nieuwe verwerking, waarop de bepalingen van de Privacywet van toepassing zijn, waaronder ook de artikelen 4 en 5 van de Privacywet. Dat is ook wat de Privacycommissie benadrukt. De wetgeving op het hergebruik van informatie laat de praktijken die hier aanleiding geven tot de vragen, niet toe.

Collega's, u vraagt mij om hoeveel steden of gemeenten het gaat. Er is natuurlijk geen enkele verplichting voor gemeenten om deze gegevens mee te delen aan mij of aan het agentschap. Ik beschik niet over cijfermateriaal. Er is ongetwijfeld ook geen gemeenteraadsbeslissing over, die aanvechtbaar is. Ik heb daarover nooit klachten gekregen, om de vernietiging te vragen van een of andere beslissing.

Welke acties zal ik ondernemen? Het bestuurlijk toezicht oefen ik uit op basis van klachten. Artikel 31 van de Privacywet biedt iedereen het recht om bij de Privacycommissie een klacht in te dienen als persoonsgegevens zonder de toestemming van de betrokkene worden bekendgemaakt. De regelgeving met betrekking tot de openbaarheid van bestuur is door mijn voorganger toegelicht in de omzendbrief. De website www.vlaanderen.be/openbaarheid verstrekt toelichting bij het decreet. Ik wil erop wijzen dat de decreetgeving over de openbaarheid van bestuur onder de bevoegdheid valt van de minister-president en niet van de minister van Bestuurszaken. Zoals ik al zei, heeft mijn voorganger naar aanleiding van vorige vragen om uitleg gecommuniceerd met een digitale nieuwsbrief aan de gemeentebesturen. Wij gaan dat nogmaals doen, opnieuw een communicatie daaromtrent doen. Het moet worden duidelijk gemaakt dat die zaken niet kunnen.

Mevrouw De Waele, ik leg geen sancties op, want ik heb geen klachten gekregen. Er zijn mij geen documenten voorgelegd waarop eventueel een vernietigingsprocedure zou kunnen worden toegepast. Van het doorgeven door gemeenten van gegevens aan private instellingen of aan hun eigen instellingen, zoals scholen en rusthuizen, heb ik ook geen weet. Ook daarover ontving ik geen klachten. Het kan natuurlijk altijd worden gevraagd aan de Privacycommissie, maar op het eerste gezicht lijkt dat me evenmin verenigbaar met de wet op de privacy. Ook als het enkel gebeurt voor eigen scholen en rusthuizen, gaat het volgens mij om persoonsgegevens die niet zonder toestemming van de betrokkene mogen worden vrijgegeven.

Het zou goed zijn, voorzitter, om de Vlaamse Codex, die dateert van het einde van de vorige bestuursperiode, eens tegen het licht te houden. Tussen die twee artikelen zie ik enige mogelijke tegenstrijdigheid, zoals ik heb laten weten aan de heer Meremans in een antwoord op zijn schriftelijke vraag. Misschien moet er een decretaal initiatief worden genomen. Dat valt natuurlijk onder de bevoegdheid van minister Muyters.

Mevrouw Patricia De Waele: Bedankt voor uw antwoord, minister. De enige mogelijke en meest plausibele manier om daarop te reageren is het nog eens te herhalen.

De wetgeving is wel duidelijk. Ik wijs voor de volledigheid ook nog eens op het KB van 1992 en het decreet van 2004, de omzendbrieven en de herhalingen die in het verleden al zijn gebeurd en nu nog eens.

Als ik er toch een conclusie of een vaststelling aan mag breien, zult u het toch met mij eens zijn dat het niet de juiste manier van werken kan zijn dat we steeds wetgeving moeten herhalen. Bestuurders moeten ook wel de verantwoordelijkheid nemen om te weten hoe de wetgeving in elkaar zit. Ik neem aan dat het allemaal niet evident is voor nieuwkomers, maar er zijn ongetwijfeld ook bestuurders die al meerdere jaren of legislaturen meedraaien. Zij zouden de bestuurlijke wetgeving moeten kennen.

Ik weet dat de VVSG regelmatig initiatieven neemt, zeker bij het begin van een legislatuur. Er worden opleidingssessies gegeven. Het zijn de ideale momenten om bestuurders de bestuurlijke wetgeving van gemeenten onder de aandacht te brengen. Een zeer grote verantwoordelijkheid ligt bij de leden van de gemeentebesturen, bij de wil om zich te leren gedragen naar de wetgeving. Het behoort tot de autonomie van de gemeentebesturen, maar de wetgeving die er is, moet worden nageleefd. Dat is een spijtige vaststelling.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Het zou inderdaad niet oninteressant zijn dat we met de collega's van de commissie Ruimtelijke Ordening naar de Codex Ruimtelijke Ordening kijken, om daarin enige wijziging aan te brengen. Ik had mij laten vertellen dat de architecten aan de bron zouden kunnen zitten, maar blijkbaar is het zeer eenvoudig om via dat register gewoon de namen op te schrijven. Daarvoor kunnen we een voorstel van decreet uitwerken.

Minister, hoe ver gaan we? Als het stadsbestuur een sinterklaasfeest organiseert, is het niet de bedoeling dat de 70-plussers worden uitgenodigd, om gratis snoep te komen afhalen, maar de kinderen tot een jaar of 7. Bij ons richt de feestcommissie dat in, maar die wordt gefinancierd door de stad. De min-7-jarigen krijgen een kaart op naam die door vrijwilligers wordt rondgebracht. Uiteindelijk heeft de feestcommissie wel een lijst gekregen van de stad met alle 2- tot 7-jarigen. Kan dat? Ik denk ook aan speelpleinwerking. Het kan niet de bedoeling zijn, minister, dat je 60-plussers aanschrijft om zich in te schrijven voor een kleuterkamp.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verfaillie, daar heb ik zeer uitvoerig op geantwoord, op een vraag van mevrouw Vissers. Toen heb ik alle tekst en uitleg gegeven. Snor dat eens opnieuw op. Grosso modo komt het erop neer dat het kan voor zaken waartoe het stadsbestuur heeft beslist, maar nooit voor een schepen die individueel alle zeventigjarigen wil bereiken. Er is ook een omzendbrief over.

Mevrouw De Waele, u wijst op de verantwoordelijkheid van de bestuurders. Ik wijs ook op de continuïteit van de ambtenarij. Een secretaris of een diensthoofd moet toch ook weten dat zoiets niet kan. Daarnaast vind ik dat er bij bestuurders die dergelijke zaken te koop aanbieden, toch een belletje moet rinkelen. Vindt u dat niet? De meeste bestuurders, ook al zijn ze jong en onervaren, moeten zich toch afvragen of dat wel oorbaar is. Die reflex zou er toch moeten zijn. Bestuurders komen en gaan, de ambtenaren blijven bestaan, zeg ik altijd.

Mevrouw Annick De Ridder: Bedankt voor uw antwoord, minister. Het is inderdaad een goede suggestie om met de collega's van de commissie Ruimtelijke Ordening te kijken of we een initiatief kunnen nemen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■